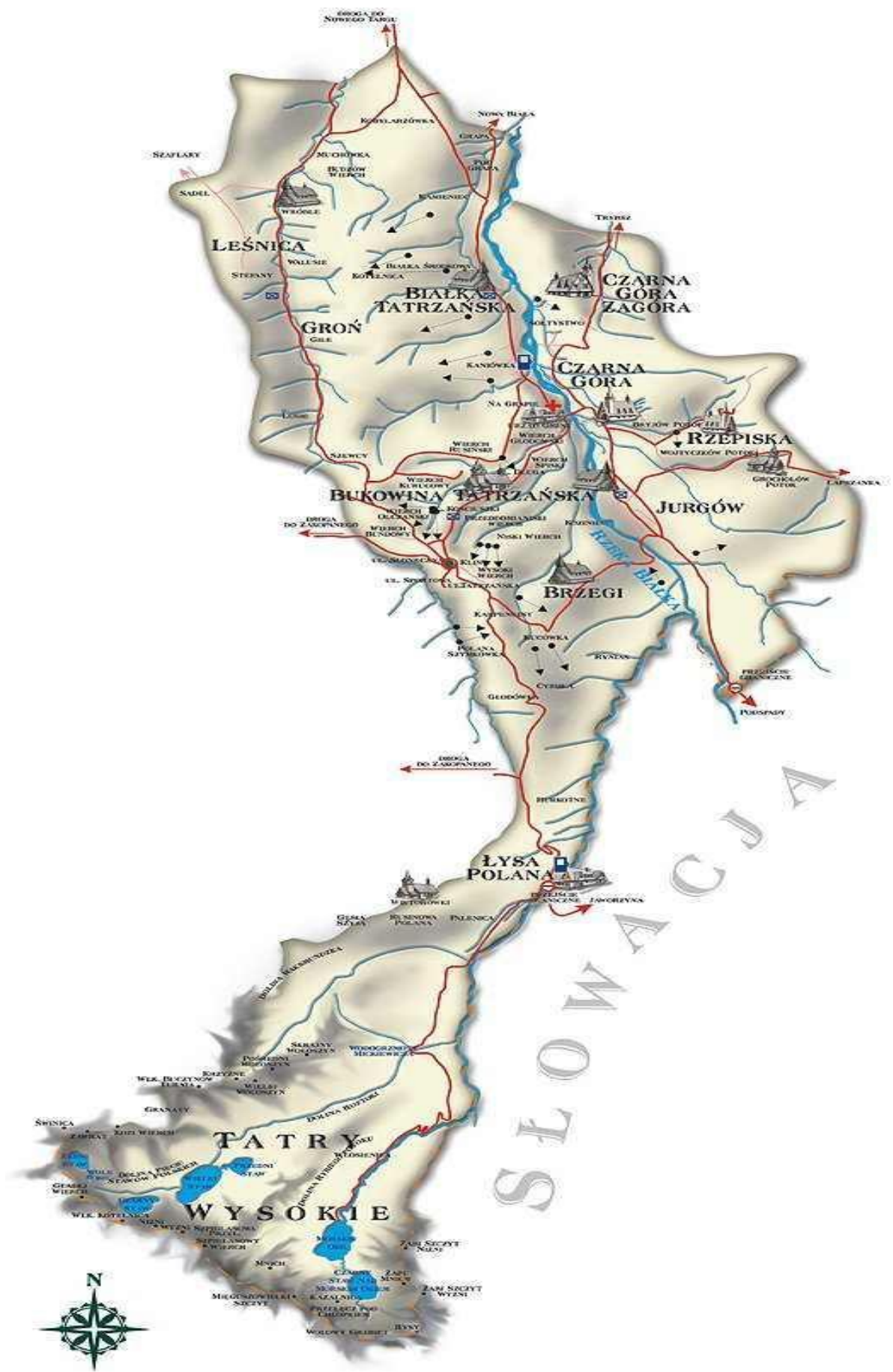

PROJEKT

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH
W GMINIE BUKOWINA TATRZAŃSKA
NA LATA 2014-2024

Bukowina Tatrzańska 2014

SPIS TREŚCI

Str.

Wstęp.....	4
1. Prawne uwarunkowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.....	5
2. Założenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	6
3. Charakterystyka Gminy Bukowina Tatrzańska	6
3.1. Ludność.....	6
3.2. Wykształcenie społeczeństwa w województwie małopolskim.....	7
3.3. Turystyka.....	9
3.4. Gospodarka.....	10
3.5. Oświata ,kultura i sport.....	11
3.5.1.Oświata.....	11
3.5.2.Kultura.....	12
3.5.3.Sport.....	13
3.6. Ochrona zdrowia.....	13
3.7. Bezpieczeństwo	14
3.8. Polityka mieszkaniowa.....	15
4. Diagnoza problemów społecznych w Gminie Bukowina Tatrzańska.....	15
4.1. Ubóstwo.....	17
4.2. Bezrobocie.....	18
4.3. Niepełnosprawność.....	20
4.4. Problemy opiekuńczo –wychowawcze.....	22
4.5.Przemoc w rodzinie	24
4.6.Alkoholizm.....	26
4.7. Młodzież w gminie Bukowina Tatrzańska wobec problemów związanych z paleniem papierosów , piciem alkoholu oraz kontaktem z narkotykami	27
4.7.1.Palenie papierosów.....	27
4.7.2.Picie alkoholu.....	29
4.7.3.Narkotyki.....	30
4.8 Sytuacja osób starszych.....	32
5. Zasoby instytucjonalne umożliwiające rozwiązywanie problemów społecznych w Gminie Bukowina Tatrzańska.....	33
6. Analiza SWOT.....	35
7.Misja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Bukowina Tatrzańska na lata 2014-2024	38
7.1. Cele i kierunki działań.....	39
8. Monitoring strategii.....	50
9.Źródła finansowania strategii.....	50

WSTĘP

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Bukowina Tatrzańska na lata 2014-2024 jest wieloletnim dokumentem programowym. Ma ona istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego jej mieszkańców, w szczególności grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Obowiązek jej opracowania wynika z art. 17 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. z 2013 r. , poz.182 z późn. zm.): ***do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.***

Dokument zawiera w szczególności: diagnozę sytuacji społecznej; prognozę zmian w zakresie objętym strategią oraz określenie:

- a. celów strategicznych projektowanych zmian;
- b. kierunków niezbędnych działań;
- c. sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych;
- d. wskaźników realizacji działań.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych zorientowana jest na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami zajmującymi się polityką społeczną w gminie oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej jak : edukacja, ochrona zdrowia, bezpieczeństwo publiczne, zapobieganie wykluczeniu społecznemu.

Polityka społeczna realizowana przez samorząd powinna być podporządkowana postanowieniom strategii i z nimi konfrontowana.

Polityka społeczna, według Kurzynowskiego *to działalność państwa, samorządów i organizacji pozarządowych zmierzająca do kształtowania ogólnych warunków pracy i bytu ludności, prorozwojowych struktur społecznych oraz stosunków społecznych opartych na równości i sprawiedliwości społecznej, sprzyjających zaspokajaniu potrzeb społecznych na dostępnym poziomie.* Definicja ta zawiera trzy istotne dla polityki społecznej cele: dbałość o warunki bytu, prorozwojowe struktury i stosunki społeczne. Pierwszy cel odwołuje się do dbania przez państwo, by społeczeństwo miało możliwość zaspokajania podstawowych potrzeb poprzez pracę zarobkową, emerytury, renty lub świadczenia społeczne. Drugi cel wskazuje na konieczność kształtowania kapitału ludzkiego, który byłby zdolny do realizowania różnorodnych zadań w warunkach konkurencji na rynkach. Trzeci cel wskazuje na potrzebę kształtowania stosunków społecznych w oparciu o zasadę sprawiedliwości oraz zapewnianie równości szans na starcie każdemu człowiekowi. Podmiotem odpowiedzialnym za kształtowanie i realizowanie polityki społecznej jest państwo, samorządy oraz organizacje pozarządowe. Jakość relacji oraz stopień współpracy między poziomem ogólnokrajowym, regionalnym oraz lokalnym decyduje o skuteczności polityki społecznej.

1. Prawne uwarunkowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Opracowując Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2024 uwzględniono zapisy innych aktów prawnych, które mają istotny wpływ na konstrukcję dokumentu i rozwiązywanie zadań społecznych w przyszłości. Są to w szczególności :

- ustawa o pomocy społecznej,
- ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- ustawa o zatrudnieniu socjalnym,
- ustawa o spółdzielniach socjalnych,
- ustawa o ochronie zdrowia psychicznego,
- ustawa o rehabilitacji społecznej i zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawa o zasiłkach rodzinnych,
- ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów

Oprócz wspomnianych aktów prawnych może również zachodzić potrzeba odwołania się do ustaw i aktów wykonawczych z zakresu ochrony zdrowia, edukacji czy budownictwa socjalnego.

Strategia określa cel, jakim jest rozwiązywanie problemów społecznych w Gminie oraz sposób, w jaki można go osiągnąć. Dla efektywnego rozwoju i stabilizacji gminy istotne znaczenie ma przede wszystkim poprawa jakości życia mieszkańców, umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, a także stworzenie efektywnego i sprawnie działającego systemu pomocy społecznej.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Bukowinie Tatrzańskiej na lata 2014-2024 będzie realizowana zgodnie z przyjętymi celami i kierunkami działań.

2. Założenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Głównymi założeniami strategii są:

- minimalizowanie skutków ubóstwa,
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób i rodzin długotrwale borykających się z problemami życiowymi ,
- zapobieganie i minimalizowanie problemów alkoholowych i narkomanii,
- podniesienie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców gminy .

3. Charakterystyka Gminy Bukowina Tatrzańska

3.1. Ludność

Gmina Bukowina Tatrzańska leży na terenie województwa małopolskiego , w powiecie tatrzańskim na styku dwóch krain : Podhala oraz Spisza . Zajmuje powierzchnię 132 km² przedzielonych rzeką Białką .Zamieszkuje tutaj 12 900 mieszkańców / stan na dzień 31 grudnia 2013 roku/.

Tabela nr 1. Ludność Gminy Bukowina Tatrzańska

	2010	2011	2012
Ludność ogółem	12846	12970	12983
w tym :			
K	6441	6514	6524
M	6405	6456	6459
Liczba osób w wieku 0-17	2918	2889	2869
w tym:			
K	1397	1386	1369
M	1521	1503	1500
Liczba osób w wieku produkcyjnym	8045	8142	8164
w tym:			
K	3795	3843	3857
M	4250	4299	4307
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	1883	1939	1950
w tym:			
K	1249	1285	1298
M	634	654	652

Źródło: OZPS za 2012r. dla Gminy Bukowina Tatrzańska

Gminę Bukowina Tatrzańska tworzy 8 wsi tj. :

Bukowina Tatrzańska,

Groń ,

Leśnica,

Brzegi,

Białka Tatrzańska,

Czarna Gór,

Jurgów ,

Rzepiska.

3.2. Wykształcenie społeczeństwa w województwie małopolskim

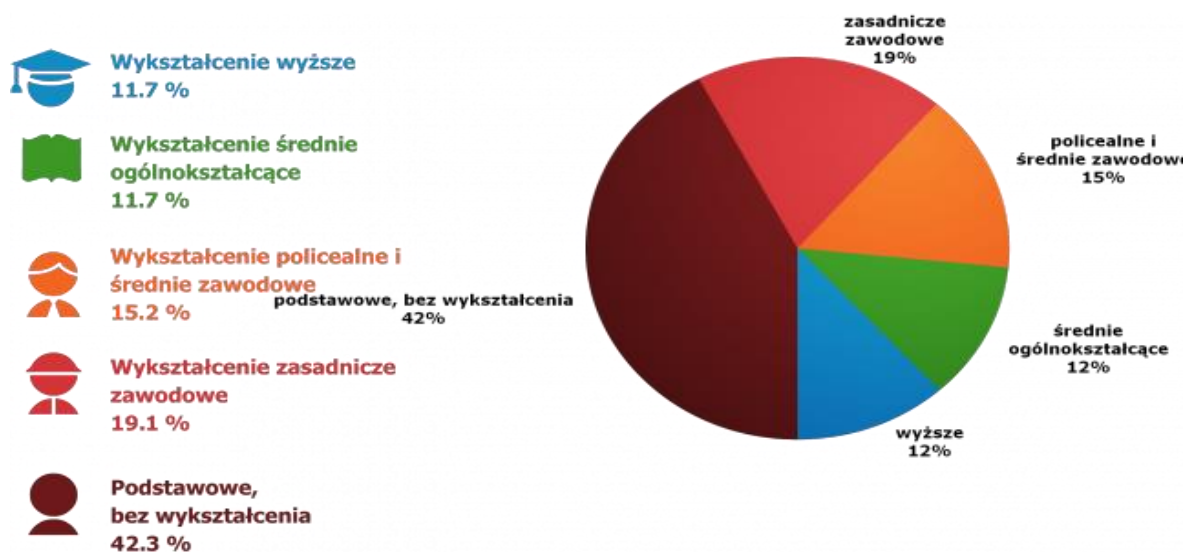
W 2011 roku w województwie małopolskim działało 1465 szkół podstawowych, w których uczyło się 202,9 tys. uczniów. Na terenie województwa działały 744 gimnazja, do których uczęszczało 110,3 tys. uczniów.

Wykształcenie mieszkańców Małopolski zbadano w roku 2011 podczas Narodowego Spisu Powszechnego. W spisie wszystkim osobom powyżej 13 roku życia zadano pytanie mające na celu ustalenie najwyższego ukończonego poziomu wykształcenia. W poniższym opracowaniu mieszkańców podzielono na pięć grup, przy czym ostatnia stanowi sumę osób z wykształcenie podstawowym, gimnazjalnym, podstawowym nieukończonym i nieustalonym.

Na podstawie wyników NSP 2011 ustalono najwyższy ukończony poziom wykształcenia ludności w wieku 13 lat i więcej.

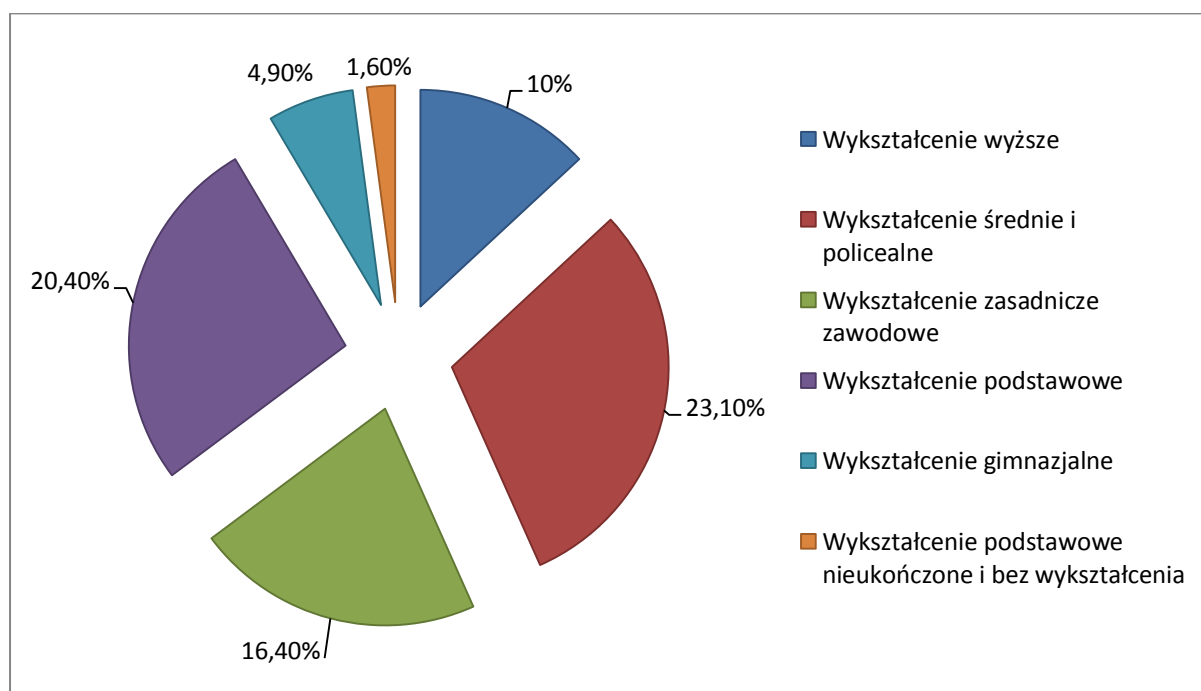
W województwie małopolskim dwie najliczniejsze grupy stanowiły osoby legitymujące się świadectwem ukończenia zasadniczej szkoły zawodowej – 19 % oraz szkoły podstawowej i bez wykształcenia – 42 %. 12 % ogółu stanowiły osoby z wykształceniem wyższym . Wykształcenie policealne i średnie zawodowe ukończyło 15 % , wykształcenie średnie ogólnokształcące 12% .

Wykres nr 1. Struktura wykształcenia ludności w województwie małopolskim w wieku 13 lat i więcej w 2011r.

Wykształcenie mieszkańców Powiatu Tatrzańskiego zbadane w roku 2011 podczas Narodowego Spisu Powszechnego przedstawiało się następująco . W badaniu wzięły udział osoby w wieku od 13 do 65 lat i więcej.

Wykres nr 2. Wykształcenie mieszkańców powiatu tatrzańskiego .

Źródło: Opracowanie na podstawie danych NSP z 2011r.

3.3. Turystyka

Bukowina Tatrzańska jest jednym z największych ośrodków turystycznych w województwie małopolskim i jednym z najbardziej znanych centrów narciarskich w Polsce. Atrakcje turystyczne gminy można podzielić na kilka głównych elementów, tworzących komplementarną i oryginalną ofertę turystyczną. Do głównych elementów oferty zaliczyć należy:

- bogatą infrastrukturę do uprawiania sportów zimowych oraz letnich, w tym głównie narciarstwa zjazdowego;
- bogate i pieczołowicie kultywowane tradycje ludowe mieszkańców gminy, prezentowane często na cyklicznych imprezach kulturalnych i w życiu codziennym;
- niepowtarzalne walory przyrodnicze Tatr Wysokich i Pogórza Spisko-Gubałowskiego, z licznymi szlakami turystycznymi, zachowane w Tatrzańskim Parku Narodowym;
- zabytki architektury góralskiej (podhalańskiej i spiskiej), w tym głównie o charakterze sakralnym oraz bytowym (zagrody chłopskie).

Turyści przyjeżdżający tutaj licznie od lat, znajdują za każdym razem ogrom atrakcji niezależnie od pory roku. W cieplej połowie roku szczególnie chętnie zjeżdżają się amatorzy górskiej wędrowki i wspinaczki. Można tu skorzystać z rozwiniętej sieci szlaków turystycznych, które w górskiej części Gminy mają długość 45 km.

Gmina oferuje liczną i zróżnicowaną bazę noclegową – od pokoi gościnnych w gospodarstwach rolnych po czterogwiazdkowe pensjonaty. Liczba miejsc noclegowych na terenie gminy przekracza 15 000.

Atrakcje turystyczne Gminy:

Tatry

Na terenie gminy Bukowina Tatrzańska leżą Tatry Wysokie z takimi skarbami jak Morskie Oko, Rysy, Dolina Pięciu Stawów Polskich, Orla Perć, Wołoszyn czy Świnica.

Wspaniałe tereny narciarskie, sztucznie dośnieżane i oświetlone, z zapleczem gastronomicznym:

- w Białce Tatrzańskiej
- w Bukowinie Tatrzańskiej,
- w Jurgowie,
- w Czarnej Górze.

Baseny termalne:

- Terma Bukowina Tatrzańska
- Terma Bania w Białce Tatrzańskiej

Łatwe tereny spacerowe oferujące najpiękniejsze widoki na Tatry, Pieniny, Gorce i Babią Górę w Beskidach.

Ścieżki dla kolarstwa górskiego.

Rafting - spływ łodziami pontonowymi i kajakami po Białce, jedynej w Polsce rzece typu alpejskiego.

Ośrodki jazdy konnej.

Słynne imprezy folklorystyczne:

- Sabalowe Bajania ,
- Góralski Karnawał ,
- Muzyczna Zohylina .

Restauracje regionalne.

Kontakt z żywym folklorem tatrzańskim.

3.4. Gospodarka

Gospodarka gminy Bukowina Tatrzańska od lat kojarzona jest z dobrze rozwiniętą sferą usług turystycznych. Występują tu niepowtarzalne walory krajobrazowe, przyrodnicze oraz kulturowe. Korzystna lokalizacja gminy w bezpośrednim sąsiedztwie Tatr oraz w niedalekiej odległości od Pienin, Przełomu Dunajca oraz granicy ze Słowacją stanowi niezwykle istotny element kształtowania się lokalnego rynku turystycznego. Dodatkowym atutem są doskonałe warunki do uprawiania sportów zimowych. Obecnie wiodącym profilem miejscowych firm jest szeroko pojęta turystyka, wraz z całą bazą towarzyszącą, jak np.: gastronomia, usługi oraz handel. Większość podmiotów gospodarczych jest ściśle związana z obsługą ruchu turystycznego. Są to przede wszystkim takie działalności jak: wynajem pokoi, przewóz osób, przewóz osób dorożkami, przewóz osób saniami, prowadzenie parkingów, usługi przewodnickie, wypożyczalnie sprzętu sportowego, wyciągi narciarskie.

Pozostała działalność gospodarcza na terenie gminy to zakłady usługowe. Najliczniej reprezentowana jest branża budowlano-remontowa, leśna, stolarska, gastronomia.

Tabela nr 2. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w 2011 r.

Podmioty gospodarki narodowej ogółem	1174
w tym w sektorze :	
rolniczym	88
przemysłowym	85
budowlanym	91
Podmioty gospodarki narodowej	905
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	772

Źródło: dane GUS

3.5. Oświata ,kultura i sport

3.5.1. Oświata

Na terenie Gminy Bukowina Tatrzańska funkcjonują placówki oświatowe , zapewniające dzieciom możliwość kształcenia się.

Tabela nr 3. Placówki oświatowe w Gminie Bukowina Tatrzańska

Typ placówki	Liczba
Szkoła podstawowa	10
Gimnazjum	3
Przedszkole	3
Oddziały przedszkolne	10
Boiska przedszkolne	10

Źródło :Opracowanie własne

3.5.2.Kultura

W Gminie Bukowina Tatrzańska funkcjonuje Bukowiańskie Centrum Kultury, które czuwa nad aktywnym udziałem mieszkańców Gminy w sferze kultury.

Działalność Gminnego Centrum jest bardzo szeroka i obejmuje :

- organizację różnego rodzaju imprez takich jak np. :
„Góralski Karnawał” , „Małe Bajania” „Sabałowe Bajania „Konkurs Gawędziarzy, Instrumentalistów, Śpiewaków, Drużbów i Starostów Weselnych, Ogólnopolski Konkurs Grup Kolędniczych, Popis Par Tanecznych, Konkurs Tańca Zbójnickiego, Kumoterki , Festyn „U zbiegu kultur Lindada”.
- działalność Szkoły Ginących Zawodów w ramach , której prowadzone są następujące zajęcia :
 - muzyka i folklor :
 - ceramika
 - malarstwo na szkle
 - snycerka
- organizowanie spotkań dzieci i młodzieży tzw. „Lekcja historii patriotyzmu”
- działalność regionalnych zespołów folklorystycznych i szkółek muzycznych – ok. 21 zespołów
- organizowanie posiadów góralskich , na których spotykają się zespoły nie tylko z kraju ale i z zagranicy
- działalność Amatorskiego Zespołu Teatralnego im. Józefa Pitoraka w Bukowinie Tatrzańskiej

Oprócz różnego rodzaju imprez kulturalnych mieszkańcy gminy mają możliwość korzystania z księgozbiorów bibliotecznych. Na terenie Gminy działa Gminna Biblioteka Publiczna oraz jej 4 filie.

Należy również zaznaczyć, że ważne miejsce w sferze kultury zajmuje Muzeum Regionalne – Zagroda Sołtysów w Jurgowie oraz Zagroda Korkoszków w Czarnej Górze.

3.5.3. Sport.

Na terenie Gminy Bukowina Tatrzańska funkcjonują cztery kluby sportowe:

„WATRA” Białka Tatrzańska

„HETMAN” Leśnica Groń

„ZAWRAT” Bukowina Tatrzańska

„MURAN” Jurgów.

Kluby wykorzystują boiska w Białce Tatrzańskiej, Groniu, Jurgowie oraz Bukowinie Tatrzańskiej. Biorą udział w imprezach sportowych o zasięgu lokalnym oraz ogólnokrajowym.

Biorąc pod uwagę sferę rekreacyjno –sportową Gminy Bukowina Tatrzańska należy ponadto wspomnieć o licznych stokach narciarskich funkcjonujących na terenie Gminy oraz termach , które przyciągają rzesze turystów oraz mieszkańców gminy.

3.6. Ochrona Zdrowia

Na terenie Gminy funkcjonują:

- Ośrodek Zdrowia SPZOZ
Lekarze: internista, pediatra, stomatolog, ginekolog oraz położna
Gabinet zabiegowy i punkt szczepień.
- Poradnie
 - Poradnia Chirurgii Urazowo-Ortopedyczna
 - Poradnia Rehabilitacyjna
 - Pracownia Fizjoterapii
 - Pracownia RTG
- Poradnie ul. Kościuszki 11, Bukowina Tatrzańska
 - Poradnia Ginekologiczno-Położnicza
 - Poradnia Stomatologiczna
 - Poradnia Dermatologiczna
- Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Leśnicy
- 3 prywatne gabinety lekarskie
- 3 prywatne gabinety stomatologiczne

Ponadto mieszkańcy Gminy mają do dyspozycji dwie apteki oraz dwa punkty apteczne.

3.7. Bezpieczeństwo

Jakość życia mieszkańców związana jest nierozdzielnie z poczuciem ich osobistego bezpieczeństwa. Dlatego ważne i nieodzowne są działania zmierzające do ciągłego doskonalenia i poprawy istniejącego stanu bezpieczeństwa publicznego. Działania w tym zakresie powinny się koncentrować przede wszystkim na:

- eliminowaniu zagrożeń w miejscach szczególnie niebezpiecznych,
- stała współpraca wszystkich jednostek odpowiedzialnych za bezpieczeństwo mieszkańców,
- przeciwdziałanie zjawiskom niepożądanym i społecznie niekorzystnym.

Nad bezpieczeństwem mieszkańców w gminie czuwa Komenda Powiatowa Policji w Zakopanem oraz Posterunek Policji w Bukowinie Tatrzańskiej .

Tabela nr 4 . Bezpieczeństwo mieszkańców Gminy

	2010	2011	2012
Wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i spokojowi publicznemu	17	6	26
Wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu na drogach	8	18	11
Niebieska Karta-Policja	8	7	1
Niebieska Karta- Pomoc Społeczna	7	2	2
Przemoc domowa nie zakończona Niebieska Kartą	8	5	1
Interwencje domowe/ awantury	108	187	40
Nieletni podejrzani o popełnienie przestępstw	0	3	0

Źródło :Opracowanie własne Policji i OPS

Na terenie Gminy funkcjonuje 8 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej. Wszystkie jednostki wyposażone są w wysokospecjalistyczny sprzęt ratowniczo-gaśniczy wykorzystywany w przypadku zagrożeń pożarowych, powodziowych oraz wypadków komunikacyjnych .

3.8. Polityka mieszkaniowa

Na zasoby mieszkaniowe gminy Bukowina Tatrzańska składają się 3 296 mieszkań (GUS 2011 r.). Średnia powierzchnia jednego mieszkania w gminie Bukowina Tatrzańska osiągnęła w 2011 roku wysoką wartość 111,6 m², najwyższą w porównaniu z pozostałymi gminami powiatu tatrzańskiego.

Zadaniem własnym gminy jest tworzenie warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych swoim obywatelom. Zakres odpowiedzialności obejmuje przede wszystkim zapewnienie lokali socjalnych dla mieszkańców o niskich dochodach. Lokale socjalne mają służyć zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych osób ubogich, nie posiadających tytułu prawnego do lokalu oraz osób eksmitowanych na podstawie orzeczenia sądowego. W zasobach gminy Bukowina Tatrzańska znajduje się obecnie 18 mieszkań.

4. Diagnoza problemów społecznych w Gminie Bukowina Tatrzańska

Ustawa o pomocy społecznej wymienia powody udzielania pomocy społecznej, do których zaliczono: ubóstwo, sieroctwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwałą lub ciężką chorobę, przemoc w rodzinie, potrzebę ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizm lub narkomanię, zdarzenie losowe, sytuację kryzysową, jak również klęskę żywiołową lub ekologiczną. Ośrodek Pomocy Społecznej w Bukowinie Tatrzańskiej jest główną instytucją, realizującą zadania pomocy społecznej, do których można zaliczyć przyznawanie i wypłacanie świadczeń, pracę socjalną, prowadzenie i rozwój infrastruktury socjalnej, diagnozowanie potrzeb i realizacja zadań wynikających z rozpoznanych potrzeb.

W roku 2012 z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej w Bukowinie Tatrzańskiej korzystało 411 rodzin (1 426 osób). Wśród najczęstszych przyczyn ubiegania się o przyznanie pomocy społecznej w roku 2012 było ubóstwo, bezrobocie, długa lub ciężka choroba, niepełnosprawność a także bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych.

Tabela nr 5. Powody udzielania pomocy społecznej rodzinom w gminie Bukowina Tatrzańska w 2012 r.

Lp.	Powody udzielenia pomocy	Liczba rodzin *	Liczba osób w rodzinach
1.	Ubóstwo	136	545
2.	Niepełnosprawność	117	361
3.	Długotrwała choroba	117	371
4.	Bezrobocie	63	275
5.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	63	425
	w tym :		
	rodziny wielodzietne	39	345
	rodziny niepełne	24	80
6.	Alkoholizm	17	45
7.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	21	124
8.	Bezdomność	2	2
9.	Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	3	10
10.	Narkomania	0	0
11.	Przemoc w rodzinie	3	12
12.	Zdarzenie losowe	2	12

Źródło: opracowanie własne na bazie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Bukowinie Tatrzańskiej

*jedna rodzina mogła uzyskać pomoc w ramach kilku powodów.

4.1.Ubóstwo

Ustawa o pomocy społecznej definiuje ubóstwo na podstawie mieszczania się dochodu rodziny lub osoby w tzw. minimum socjalnym. Ośrodek Pomocy Społecznej jest zobowiązany do pomocy osobom i rodzinom, których miesięczny dochód nie przekracza kwoty określonej w ustawie o pomocy społecznej na podstawie minimum socjalnego. Podstawowym czynnikiem ubóstwa jest bezrobocie. Poziom ubóstwa szczególnie widoczny jest w rodzinach wielodzietnych, rodzinach samotnie wychowujących dzieci oraz w rodzinach utrzymujących się ze źródeł niezarobkowych (innych niż renta i emerytura). Jednym z najczęstszych powodów przyznawania pomocy przez OPS w Bukowinie tatrzańskiej jest właśnie ubóstwo.

Osoby trwale ubogie cechuje poczucie bezradności, bezsilności oraz zepchnięcia na margines. Z powodu podejmowania prac dorywczych i potrzeby oszczędzania, takie osoby nie uczestniczą czynnie w życiu społecznym ani nie korzystają z dóbr kulturowych. W takich rodzinach często istnieje przyzwolenie na łamanie norm społecznych, występują liczne konflikty i napięcia między członkami rodziny, jak również przemoc. Ubóstwo można rozpatrywać z punktu widzenia jednostek i rodzin, borykających się ze stałym brakiem środków finansowych. Staje się ono kwestią społeczną, gdy natężenie i skala sytuacji charakteryzujących je wywiera destrukcyjny wpływ na rozwój społeczno-gospodarczy całego kraju.

Utrwalanie się biedy powoduje zmianę stylu życia rodziny oraz przyczynia się do powstania wielu niekorzystnych zjawisk, jak: zaniedbania w opiece i wychowaniu, alkoholizm, przemoc w rodzinie, przestępczość.

Poniższe tabele przedstawiają liczbę osób oraz rodzin korzystających z różnorodnych form pomocy GOPS zarówno w ramach zadań zleconych jak i własnych latach 2009 – 2012 oraz wybrane przyczyny korzystania z pomocy społecznej .

Tabela nr 6. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Gminie Bukowina Tatrzańska

Rodzin korzystających z pomocy społecznej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2009	360	1407
2010	467	2000
2011	344	1707
2012	411	1426

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MPiPS

Tabela nr 7. Przyczyny korzystania z pomocy społecznej

Przyczyny korzystania z pomocy społecznej	Liczba rodzin/liczba osób w rodzinach			
	2009	2010	2011	2012
ubóstwo	156/625	143/570	118/467	136/545
niepełnosprawność	128/440	121/429	134/436	117/361
bezrobocie	57/218	63/256	54/210	63/275
długotrwała choroba	149/529	140/500	80/413	117/371
alkoholizm	24/94	27/86	20/63	17/45
przemoc w rodzinie	9/46	13/56	5/22	3/12
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego	101/445	87/426	80/413	63/425

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań MPiPS

4.2. Bezrobocie

Bezrobocie jest problemem złożonym i różnie definiowanym. Szerszą kategorią jest pozostawanie bez pracy lub nieaktywność zawodowa. Są to kategorie szczególnie ważne z punktu widzenia opisu klientów pomocy społecznej oraz programów adresowanych do nich w ramach tego systemu.

Statystyki dotyczące bezrobocia w znacznym stopniu zniekształcają obraz tego zjawiska głównie ze względu na duży stopień tzw. bezrobocia utajonego oraz „pracy na czarno”.

Bezrobocie obniża standard życia i rozszerza obraz patologii społecznej. Bezpośrednio wpływa na poziom życia rodzin i prowadzi często do :

- dezintegracji rodziny,
- osłabienia więzi emocjonalnych między członkami rodziny,
- zwiększa ryzyko zaistnienia patologii życia społecznego,
- utraty poczucia bezpieczeństwa i wpływu na własne życie,
- degradacji ekonomicznej i społecznej.

Bezrobocie jest dotkliwe nie tylko dla osób pozostających bez pracy, lecz także dla ich rodzin. W funkcjonowaniu rodzin dotkniętych bezrobociem dochodzi do poważnych

zakłóceń. Negatywne zmiany mogą dotyczyć wszystkich funkcji rodziny. Negatywny wpływ bezrobocia na więź małżeńską niesie ze sobą niebezpieczeństwo osłabienia związków uczuciowych i zaburzenia ról małżeńskich i rodzicielskich. Utrata pracy zawodowej wpływa najczęściej na powstawanie napięć i konfliktów w rodzinie. Z drugiej strony, ograniczenie możliwości materialnego zabezpieczenia rodziny prowadzi do ograniczenia stopnia zaspokojenia podstawowych potrzeb. Bezrobocie rodziców nie stwarza poczucia bezpieczeństwa u dzieci i negatywnie wpływa na ich dalszą edukację. Często prowadzi do rozpadu rodziny i może być zagrożeniem przyjmowania przez dzieci negatywnych wzorców osobowych a w konsekwencji dziedziczenia statusu bezrobotnego.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku zarejestrowanych było 425 osób z terenu gminy.

Wskaźnik stopy bezrobocia wynosił na ostatni dzień grudnia 2012r. dla powiatu tatrzańskiego – 12,9%, dla województwa małopolskiego – 11,50%, dla kraju - 13,40 %.

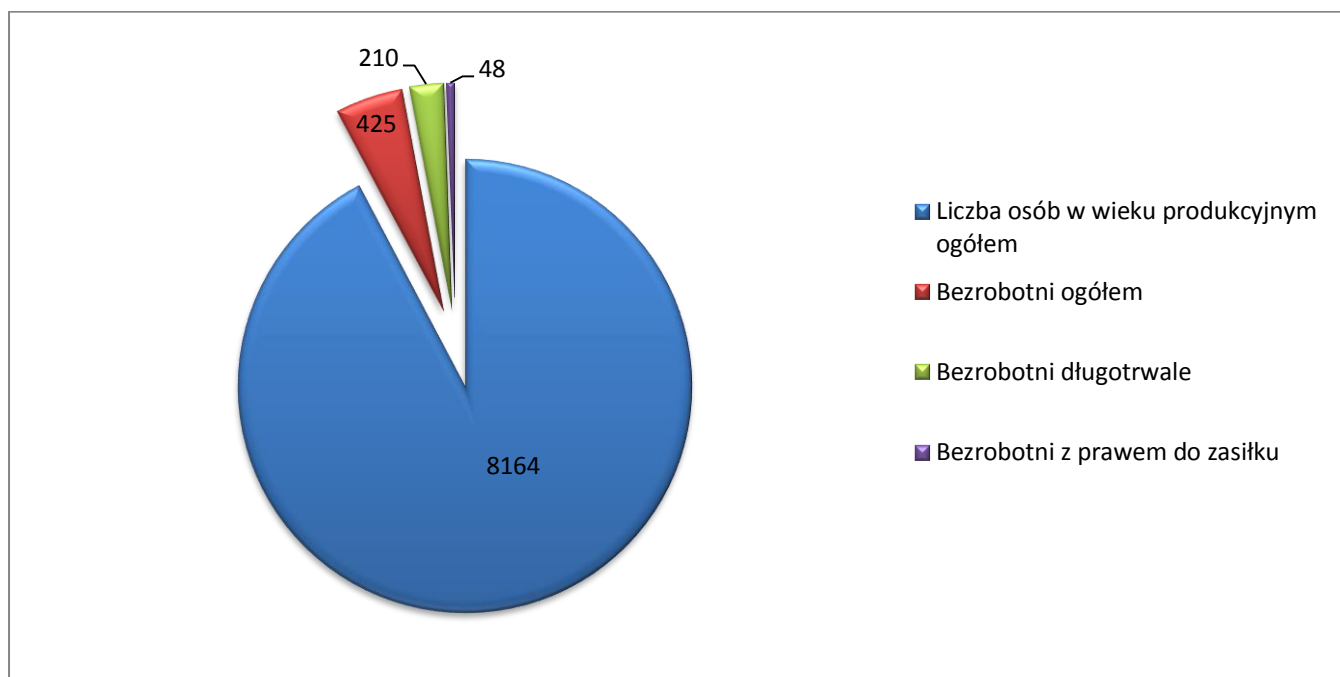
Tabela nr 8. Stopa bezrobocia na dzień 31.12.2012r.

Stopa bezrobocia w Polsce	13,40%
Stopa bezrobocia w województwie małopolskim	11,50%
Stopa bezrobocia w powiecie tatrzańskim	12,90%
Liczba osób bezrobotnych w powiecie tatrzańskim	3 606
Liczba osób bezrobotnych w Gminie Bukowina Tatrzańska	425

Zródło: Opracowanie PUP Zakopane

Sytuację osób w wieku produkcyjnym z terenu Gminy Bukowina Tatrzańska za 2012 rok przedstawia zamieszczony poniżej Wykres nr 3 . Sytuacja osób na rynku pracy za 2012r.

Wykres nr 3 . Sytuacja osób na rynku pracy za 2012r.

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej na 2012r.

Warto zaznaczyć, że w walce z bezrobociem znaczącą rolę odgrywa Powiatowy Urząd Pracy w Zakopanem . Oferta działań adresowanych do bezrobotnych jest bardzo szeroka i obejmuje między innymi:

szkolenia, doradztwo zawodowe, pośrednictwo pracy, staże, prace interwencyjne, roboty publiczne, prace społecznie użyteczne, jednorazową pomoc na podjęcie działalności gospodarczej.

Tabela nr 9 przedstawia liczbę osób bezrobotnych z powiatu tatrzańskiego w podziale na wiek zarejestrowanych .

Tabela nr 9. Bezrobotni w Powiecie tatrzańskim a wiek.

	2011	2012
Ogółem	3175	3606
24 i mniej	787	848
25-34	892	1018
35-44	554	640
45-54	540	628
55 i więcej	402	472

Źródło: Dane GUS

4.3. Niepełnosprawność

Karta Praw Osób Niepełnosprawnych uchwalona 1 sierpnia 1997 r. określa niepełnosprawnego jako osobę, *której obniżona sprawność funkcjonalna (sensoryczna fizyczna i/lub psychiczna) trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę oraz pełnienie ról właściwych dla płci i wieku, zgodnie z normami prawnymi i zwyczajowymi.*

W Polsce liczba niepełnosprawnych wzrasta, co może wiązać się między innymi ze starzeniem się społeczeństwa. Natężenie zjawiska niepełnosprawności nasila się z wiekiem. Starzenie się społeczeństwa jest związane ze zmniejszaniem się odsetka nowonarodzonych oraz wydłużaniem przeciętnego trwania życia. Wśród osób starszych, obok inwalidztwa, problemem jest również samotność, choroba, życie w ubóstwie, poczucie braku przydatności. Osoby starsze coraz częściej nie mogą też liczyć na pomoc rodziny, gdyż występuje duża ruchliwość przestrzenna i takie osoby nie mają nikogo bliskiego, kto mieszkałby w pobliżu ich miejsca zamieszkania.

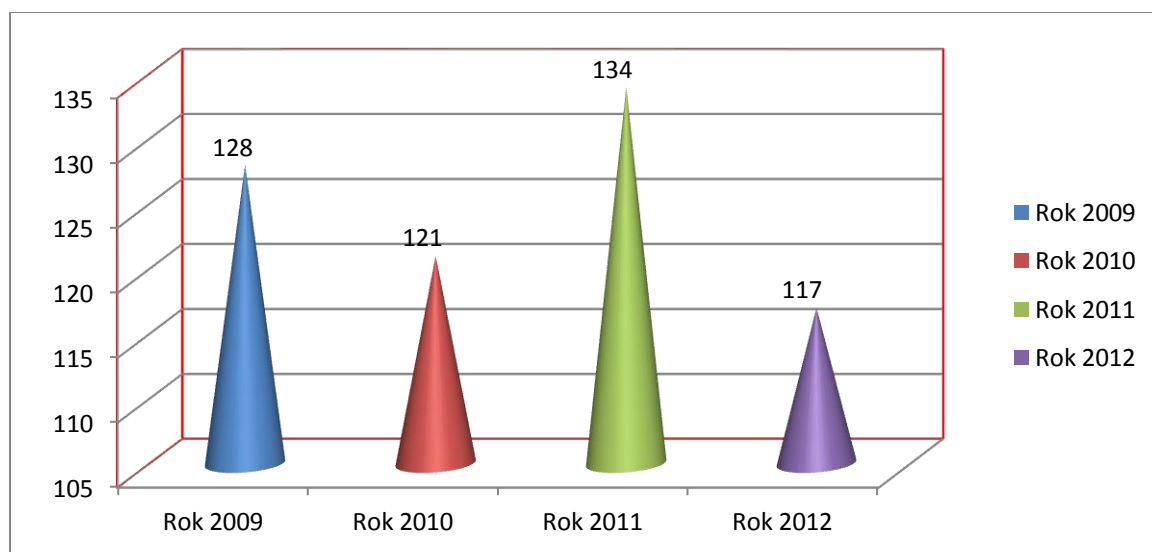
Z niepełnosprawnością wiąże się niejednokrotnie tzw. niepełnosprawność społeczna, czyli niemożność pełnego funkcjonowania w społeczeństwie.

Problemem niepełnosprawności na terenie gminy zajmują się głównie: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Dom Pomocy Społecznej w Białce Tatrzańskiej dla dzieci niepełnosprawnych intelektualnie.

Działania tych podmiotów zmierzają do zabezpieczenia podstawowych potrzeb życiowych, rehabilitacji, likwidacji barier architektonicznych a także działań integrujących osoby niepełnosprawne ze społecznością lokalną.

Na terenie Gminy Bukowina Tatrzańska w 2012 roku ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej z tytułu niepełnosprawności skorzystało 117 osób. Tyle samo osób skorzystało z pomocy OPS z uwagi na długotrwałą chorobę.

Wykres nr 4. Osoby niepełnosprawne i długotrwanie chore w pomocy społecznej .

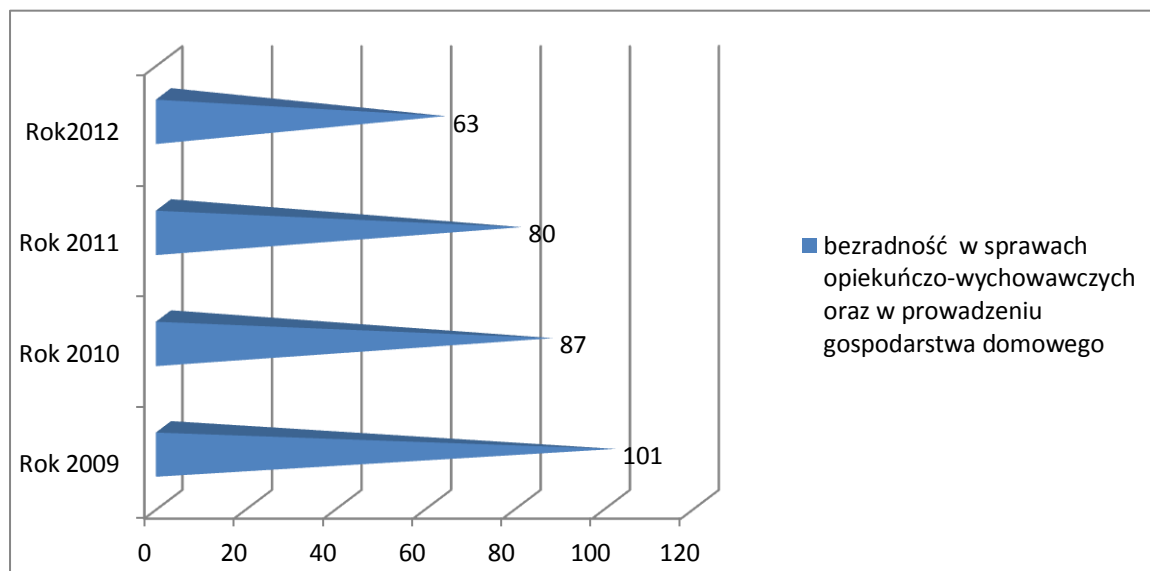
Źródło: Sprawozdania MPIPS

4.4. Problemy opiekuńczo-wychowawcze

Rodzina jako podstawowa komórka społeczna jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem dziecka, której obowiązkiem jest zaspokojenie wszystkich jego potrzeb. Wywiera istotny wpływ na kształtowanie się postaw, aspiracji, systemów wartości. Nieprawidłowe funkcjonowanie rodziny, złe wypełnianie ról społecznych powoduje jej destrukcję. W rodzinach dysfunkcyjnych często występują u dzieci problemy w nauce, problemy wychowawcze aż do wkraczania na drogę przestępstwa.

Bezradność osób w sprawach opiekuńczo – wychowawczych jest jednym z ważniejszych problemów dotyczących w głównej mierze rodzin o niskim statusie społecznym i niskiej świadomości wychowawczej, o zaburzonych relacjach małżeńskich. Wśród wielu zewnętrznych czynników zagrażających prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny, na pierwszy plan wysuwają się bezrobocie i ubóstwo. Bezrobocie stanowi główne uwarunkowanie wykluczenia społecznego i zaburza wypełnianie ekonomicznej funkcji rodziny. Rodzice skupiając się na zaspakajaniu najbardziej podstawowych potrzeb, nie są w stanie zaspokoić potrzeb wyższego rzędu, a to z kolei hamuje rozwój jej członków. Długotrwałe pozostawanie bez pracy najczęściej prowadzi do narastania wewnętrznych konfliktów w rodzinie, różnego typu uzależnień, przemocy domowej, pogorszenia stosunków między jej członkami a tym samym jest przyczyną nieprawidłowości w funkcjonowaniu rodziny.

Wykres nr 5 . Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego w Gminie Bukowina Tatrzańska .

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań MPiPS.

Z danych systemu Pomost za 2012 rok wynika, że bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych zdiagnozowano w 63 rodzinach, przy czym część tych rodzin przy wsparciu ze strony OPS w Bukowinie Tatrzańskiej jest w stanie zapewnić dziecku właściwy rozwój fizyczny i duchowy, co daje szansę na pozostawienie dziecka w rodzinie naturalnej.

Po dokonaniu dogłębnej analizy powyższych środowisk przez pracowników socjalnych należy uznać, że istnieje zagrożenie, iż działania podejmowane przez ośrodek okażą się niewystarczające, między innymi ze względu na brak współpracy rodziny. Zatem w sytuacji zagrożenia dobra dziecka Sąd opiekuńczy może orzec środek zapobiegawczy w formie umieszczenia dzieci w placówkach opiekuńczo - wychowawczych lub w rodzinie zastępczej.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby rodzin zastępczych na terenie Gminy Bukowina tatrzańska oraz liczbę dzieci umieszczanych w rodzinach zastępczych.

Tabela nr 10. Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zakopanem

Lp.		2011		2012		2013	
		spokrewnione	niespokrewnione	spokrewnione	niespokrewnione	spokrewnione	niespokrewnione
1.	Ilość rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie gminy	0	1	0	4	0	5
2.	Ilość dzieci z terenu Gminy Bukowina Tatrzańska umieszczonych w rodzinie zastępczej na terenie Gminy Bukowina Tatrzańska	0	1	0	9	0	10
3.	Ilość dzieci z terenu Gminy Bukowina Tatrzańska umieszczonych w rodzinie zastępczej poza terenem Gminy Bukowina Tatrzańska	0	3	0	3	0	8
4.	Ilość dzieci spoza terenu Gminy Bukowina Tatrzańska umieszczonych w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie Gminy Bukowina Tatrzańska	0	0	0	1	0	4
5.	Ilość dzieci z terenu Gminy Bukowina Tatrzańska umieszczonych w placówkach opiekuńczo - wychowawczych	0		0		0	
6.	Ilość dzieci z terenu Gminy Bukowina Tatrzańska umieszczonych w Rodzinnym Domu Dziecka	0		0		1	
7.	Ilość dzieci za które OPS w Bukowinie Tatrzańskiej ponosi odpłatność za pobyt w rodzinie zastępczej /rodzinnym domu dziecka	0		5		7	

4.5. Przemoc w rodzinie

Przemoc w rodzinie to zamierzone i wykorzystujące przewagę siły działanie skierowane przeciwko członkom rodziny naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody. Osoby przebywające w domach, w których dochodzi do przemocy doznają zaburzeń funkcjonowania we wszystkich sferach życia: emocjonalnej, psychicznej, społecznej.

Literatura fachowa pokazuje silny związek pomiędzy wychowywaniem się dzieci w rodzinach z przemocą i skłonnościami do zachowań agresywnych w ich dorosłym życiu. Dzieci z takich rodzin czują ciągły strach i napięcie, żyją w chaosie emocjonalnym (odczuwają zarówno miłość jak i nienawiść do rodziców), odczuwają bezradność i brak zaufania do innych osób, często mają kłopoty w szkole, rozwijają się gorzej niż ich rówieśnicy, doznają poważnych urazów fizycznych.

Do zadań własnych gminy należy między innymi tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- A. opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- B. prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- C. zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- D. tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

W celu ograniczenia zjawiska problemu przemocy w rodzinie na terenie Gminy Bukowina Tatrzańska działa Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego funkcjonującego na terenie Gminy Bukowina Tatrzańska wchodzi przedstawiciele:

- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bukowinie Tatrzańskiej,
- Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bukowinie tatrzańskiej,
- Posterunku Policji w Bukowinie Tatrzańskiej,
- Placówek oświatowych,
- Placówek służby zdrowia,
- Organizacji pozarządowej .

Utworzenie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest efektem wejścia w życie nowych przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz towarzyszących jej regulacjach prawa miejscowego.

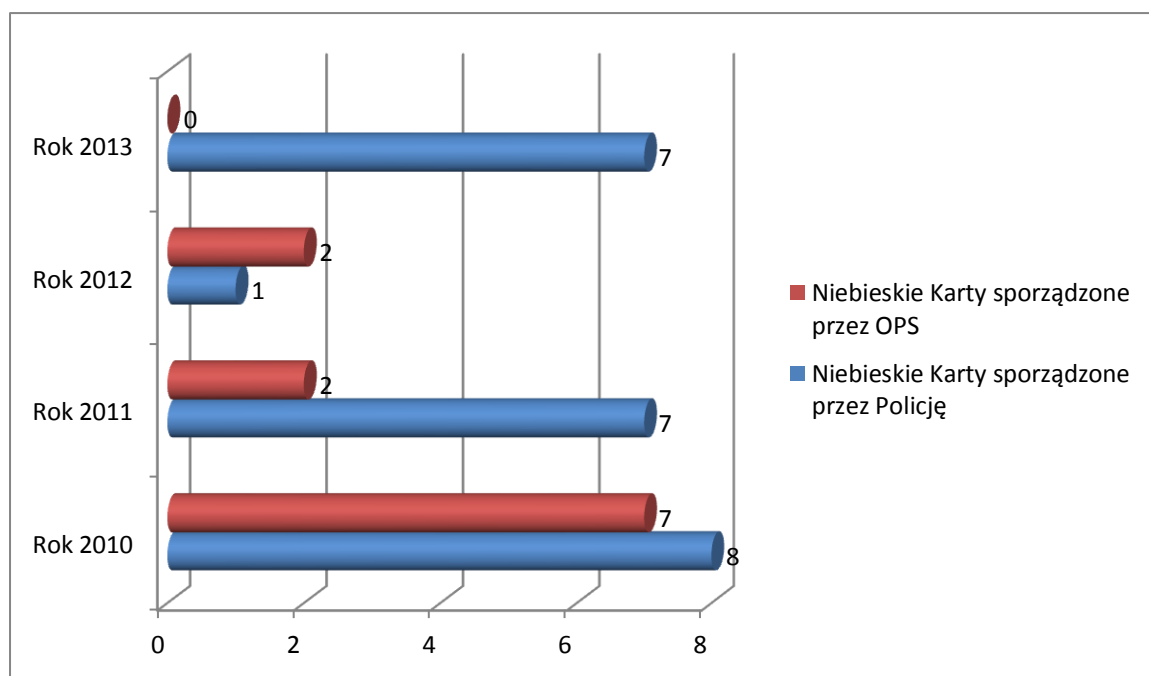
Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego, zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, jest koordynowanie i integrowanie działań podmiotów uczestniczących na obszarze danej gminy w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w szczególności poprzez:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym;
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Przewodniczący zespołu w ramach swojej działalności w Zespole Interdyscyplinarnym podejmował działania w zakresie powoływania grup roboczych w indywidualnych przypadkach występowania przemocy w rodzinie oraz co kwartał organizował spotkania zespołu.

Analizując informacje pochodzące z przeprowadzonych statystyk związanych z procedurą Niebieskiej Karty w 2012 roku zespół interdyscyplinarny wypełnił 3 takie formularze, warto zwrócić uwagę na fakt pewnego niepokojącego zjawiska - empatii. Zjawisko empatii powiązane ze źle pojętą asertywnością, które obserwujemy wśród świadków przemocy domowej, bez wątpienia skutkuje tak niską liczbą Niebieskich Kart. Sama statystyka nie oddaje tu bowiem faktycznej skali zjawiska. Wiele osób wciąż obawia się konsekwencji poinformowania stosownych służb. Świadomość konsekwencji (zeznania czy ewentualna konieczność stawienia się w sądzie) niejednokrotnie wygrywa z chęcią pomocy ofiarom przemocy.

Wykres nr 6. Przemoc w rodzinie zakończona Niebieską Kartą.

Źródło: Opracowanie własne

4.6. Alkoholizm

Według Światowej Organizacji Zdrowia alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji. Większe ryzyko niesie za sobą palenie tytoniu i nadciśnienie tętnicze. Ponad 60 rodzajów chorób i urazów ma związek ze spożywaniem alkoholu.

Komisja Europejska w raporcie „Stan zdrowia w Unii Europejskiej” uznaje alkoholizm za ważny determinant stanu zdrowia obywateli Wspólnoty. Wykazuje się silną korelację pomiędzy ilością wypadków drogowych, a spożywaniem alkoholu. Ilość alkoholików w populacji wpływa również na poziom zabójstw i samobójstw.

Uzależnienie od alkoholu jest chorobą chroniczną, postępującą i potencjalnie śmiertelną. Nie jest możliwe całkowite jej wyleczenie, a jedynie zahamowania narastania jej objawów i szkód zdrowotnych z nią związanych.

W świetle nowoczesnej wiedzy uzależnienie od alkoholu jest chorobą wieloczynnikową, bio-psycho-społeczną, uszkadzającą funkcjonowanie człowieka w sferze somatycznej, psychologicznej, społecznej i duchowej.

Rozmowy z przedstawicielami Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wskazują, że zjawisko alkoholizmu stanowi istotny problem mieszkańców Gminy a tym samym zaleca, aby jednym z priorytetowych kierunków działań samorządu była nowoczesna profilaktyka. Szczególnie niebezpiecznym zjawiskiem jest, według przedstawicieli Komisji, sprzedaż napojów alkoholowych nieletnim bądź osobom „podstawionym”, które za niewielkie wynagrodzenie kupują nieletnim napoje alkoholowe zarówno wysoko-procentowe jak i nisko-procentowe.

Mając na celu ograniczenie skali zjawiska zarówno problem nadużywania alkoholu, jak i przemocy w rodzinie jest obecny w Bukowinie Tatrzańskiej, oraz minimalizację szkód spowodowanych nadużywaniem substancji psychoaktywnych oraz pomoc i wsparcie dla osób uzależnionych i ich rodzin, realizowany jest Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Określa on lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i narkotyków.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bukowinie Tatrzańskiej podejmuje wiele działań mających na celu przeciwdziałania uzależnieniom między innymi są to; działania interwencyjne, motywacyjno-edukacyjne dla osób uzależnionych od alkoholu,

osób współzależniowych. Gminna Komisja prowadzi ścisłą współpracę z placówkami oświatowymi, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Komisariatem Policji i innymi instytucjami, co pozwala skupić się bardziej na problemach związanych z zapobieganiem szerzeniu się alkoholizmu.

Tabela nr 11. Liczba osób objętych pomocą GKRPA w Gminie Bukowina Tatrzańska

	2010	2011	2012
Osoby z problemem alkoholowym zgłoszone do GKRPA	17	18	12
Osoby zgłaszające się do terapeuty w Punkcie konsultacyjnym	38	25	18
w tym			
osoby uzależnione	27	22	13
członkowie rodzin	11	3	5
Osoby współzależnione zgłaszające się do psychologa w Punkcie konsultacyjnym	22 w tym 10 dzieci	18 w tym 10 dzieci	16 w tym 6 dzieci
Sprawy skierowane do Sądu Rejonowego	7	11	8

4.7. Młodzież w gminie Bukowina Tatrzańska wobec problemów związanych z paleniem papierosów , piciem alkoholu oraz kontaktem z narkotykami .

4.7.1. Palenie papierosów

Jedną z najbardziej popularnych i powszechnie dostępnych substancji uzależniających jest nikotyna. Palenie tytoniu – jako jedna z legalnych, dopuszczonych do sprzedaży substancji psychoaktywnych - nie jest przedmiotem aż tak szerokiej dyskusji społecznych jak nadużywanie alkoholu czy stosowanie narkotyków. Niewątpliwie przyczyną takiego stanu rzeczy jest fakt, że palenie papierosów nie ma tak daleko idących konsekwencji społecznych – choć bardzo poważne zdrowotne. Udział zgonów z powodu chorób wywołanych przez palenie sięga 15% wszystkich zgonów, czyli co siódma osoba umiera wyłącznie z powodu palenia. Palenie papierosów jest przyczyną 30% przedwczesnych zgonów dorosłych mężczyzn w Polsce. Żaden inny pojedynczy czynnik nie ma tak istotnego negatywnego wpływu na stan zdrowia polskiej populacji.

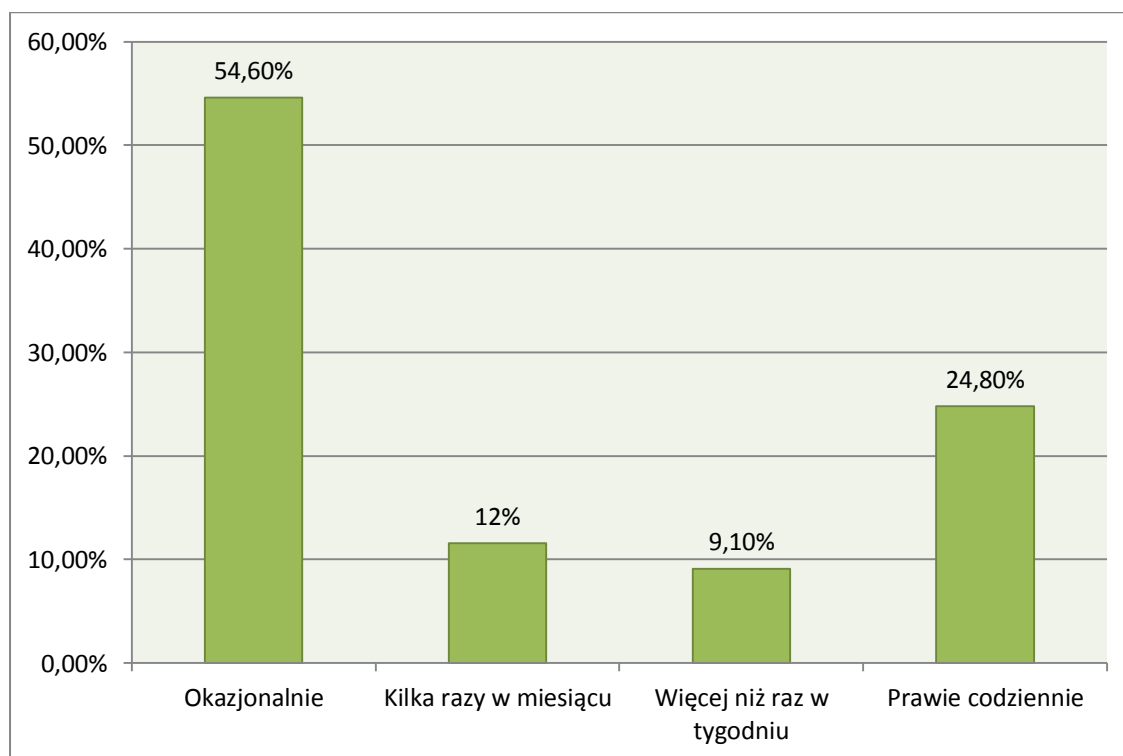
Dla określenia postaw uczniów gminy Bukowina Tatrzańska wobec substancji psychoaktywnych przeprowadzono badania ankietowe wśród uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych z gminy – badania zrealizowano wśród 541 uczniów.

Z badań wynika, że kontakt z papierosami zadeklarował co czwarty (26,8%) uczeń szkół podstawowych i gimnazjalnych. Przeciętny wiek, w którym młodzież zapalała pierwszego papierosa wynosił nieco ponad 12 lat (12,1).

Okazuje się, że najbardziej sprzyjającą sytuacją dla pierwszych doświadczeń w tym zakresie są wakacje. Spośród uczniów deklarujących kontakt z paleniem – 64,9% przyznaje, że po raz pierwszy palili właśnie na wakacjach. Pozostałe sytuacje, sprzyjające inicjacji nikotynowej wymieniane były przez uczniów znacznie rzadziej: dyskoteka – 14,3%, szkoła – 13% i wagary – 7,8% (odsetki wyliczone wobec uczniów deklaruujących kontakt z papierosami). Choć uczniowie rzadko zapalali pierwszego papierosa w szkole – to obecnie czasem zdarza im się palić w budynku szkoły. Spośród deklarujących kontakt z paleniem – 23,8% przyznało, że zdarzyło im się palić w budynku szkoły.

Część palących sięga po papierosa dosyć systematycznie. 24,8% wskazuje na codzienne palenie, a 9,1% - na kilkakrotne w ciągu tygodnia. Największy odsetek – 54,6% deklaruje palenie okazjonalne (kilka razy roku). Rozkład procentowy odpowiedzi na to pytanie przedstawia wykres 6.

Wykres nr 7 : Częstotliwość sięgania po substancje psychoaktywne przez uczniów deklarujących ich używanie

Źródło: Badania ankietowe CORIGO

4.7.2. Picie alkoholu

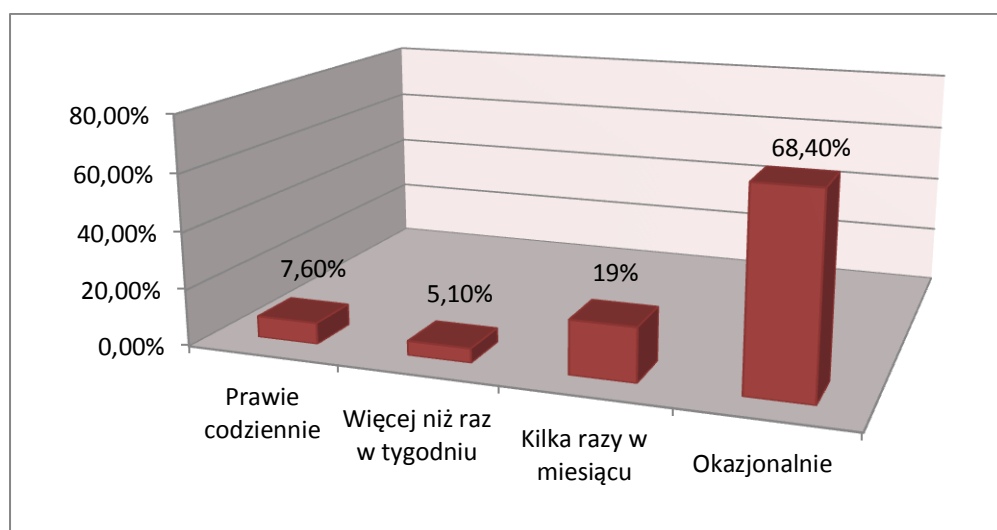
Poziom nadużywania alkoholu wśród dzieci i młodzieży w Polsce daje powód do niepokoju. Jak podaje Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, do picia napojów alkoholowych przyznaje się ponad 92% uczniów III klas gimnazjalnych i ponad 96% uczniów II klas szkół średnich. Natomiast do upicia się w czasie ostatniego roku przyznało się niemal 50% piętnastolatków (58% chłopców i 40% dziewcząt) i ponad 65% siedemnastolatków (74% chłopców i 54% dziewcząt).

W gminie Bukowina Tatrzańska kontakt z alkoholem deklaruje co trzeci uczeń (35,3%). Inicjacja alkoholowa ma zazwyczaj miejsce dość wcześnie, około 13 roku życia (12,9), czyli w okresie późniejszym w stosunku do pierwszego zapalonego papierosa. Również okoliczności tego zdarzenia są podobne. Spośród uczniów, którzy przyznali się do kontaktu z alkoholem, największa część po raz pierwszy spróbowała alkoholu na wakacjach (61,6%). W dyskotecce/publie po raz pierwszy piło alkohol 25,9%, na wagarach 4,3% uczniów. Na szkołę, jako miejsce inicjacji alkoholowej, wskazało 8,1% uczniów.

Spośród tych, którzy pili już alkohol – większość (65%) wskazuje, że do „pierwszego razu” nikt ich nie namawiał, a alkohol pili z własnej inicjatywy. Trochę rzadziej uczniowie wskazują na udział innych osób – 33,5% z nich wymienia znajomych, którzy namawiali do wypicia alkoholu.

W przeprowadzonym badaniu, z wypowiedzi uczniów wynika, że duża część uczniów deklarujących picie alkoholu, po raz pierwszy sięgnęła po niego niedawno - na okres krótszy niż pół roku wskazuje 42,3% pijących uczniów. Pozostali wskazują na czas od ponad roku (27,5% pijących uczniów) do dwóch (11,4%) lub ponad trzech lat (18,8% pijących uczniów). Jak wskazują wyniki badań, młodzi ludzie piją alkohol raczej okazjonalnie. Kilka razy w roku deklaruje spożycie alkoholu 68,4% pijących uczniów. Kilka razy w miesiącu sięga po alkohol 19%. Częściej niż raz w tygodniu deklaruje spożywanie alkoholu 5,1% uczniów, a 7,6% pijących uczniów sięga po alkohol prawie codziennie.

Wykres nr 8. Częstotliwość spożywania napojów alkoholowych.

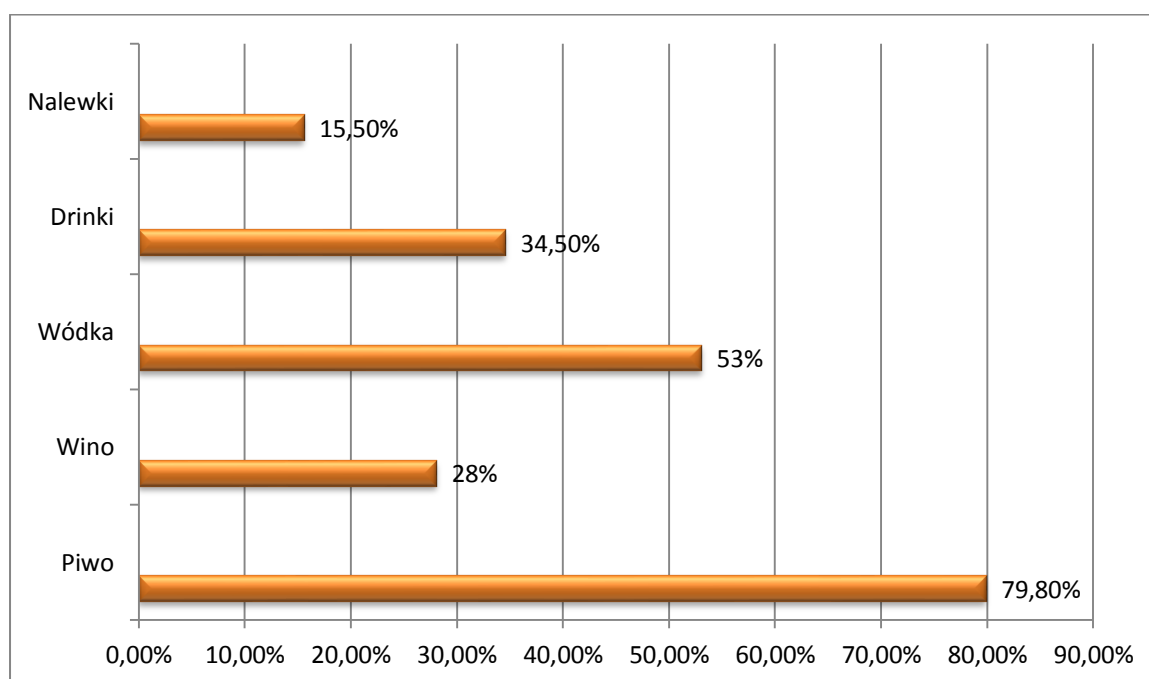

Źródło: Badania ankietowe CORIGO

Najbardziej popularnym wśród młodzieży napojem alkoholowym jest piwo – 79,8% badanych uczniów wskazuje, że właśnie po nie sięga najczęściej. Na drugim miejscu plasuje się wódka (53% pijących uczniów), a następnie drinki (34,5%), wino (28%), oraz nalewki (15,5%). Hierarchia popularności napojów nie różni się więc zasadniczo od populacji ogólnopolskiej, gdzie struktura spożycia przedstawia się podobnie, choć udział procentowy poszczególnych napojów w strukturze spożycia jest całkiem odmienny.

Cechy struktury spożycia alkoholu przez młodych ludzi w gminie Bukowina Tatrzańska przedstawia wykres 8.

Wykres nr 9: Struktura spożycia alkoholu przez młodzież szkolną

Źródło: Badania ankietowe CORIGO

4.7.3. Narkotyki

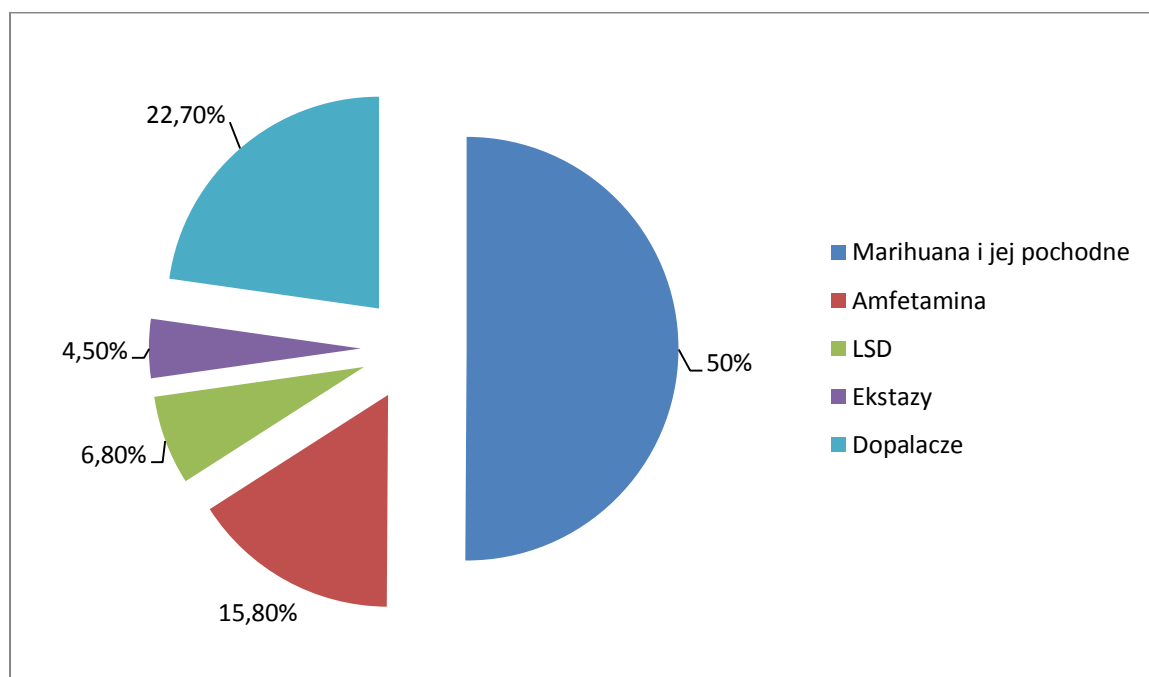
Narkomania, z którą boryka się współczesne społeczeństwo polskie ma obecnie nowe oblicze. Dotyczy przede wszystkim ludzi młodych, przy czym trudno jest ustalić jakąkolwiek statystyczną prawidłowość odnośnie środowisk, które są „narkomanotwórcze”. Młodzi ludzie biorący narkotyki pochodzą zarówno z rodzin biednych – jak i bogatych, pełnych i rozbitych, z małych miasteczek – i dużych miast. Nie bez wpływu na to zjawisko pozostaje sytuacja ogólnospołeczna w Polsce. Chaos w dziedzinie aksjologicznej, brak autorytetów i ideałów – a do tego bezrobocie, brak perspektyw, trudna sytuacja materialna wielu grup społecznych – są to zawsze czynniki sprzyjające narastaniu negatywnych zjawisk społecznych.

Zwiększyła się podaż i różnorodność narkotyków na nielegalnym rynku, a tym samym ich dostępność. Zmieniły się zarówno wzory używania – jak i rodzaj najczęściej używanych substancji. Niepokojący jest fakt, że zmieniła się również ocena stosowania niektórych narkotyków, dopuszczająca używanie niektórych substancji w efekcie podążania za modą, gdzie narkotyki stają się elementem towarzyszącym zabawom młodzieży, czy wspomagają młodych ludzi w nauce.

Młodzi ludzie – uczniowie szkół w gminie – stosunkowo rzadko przyznają się do doświadczeń z narkotykami. Spośród wszystkich badanych uczniów, 5,7% uczniów przyznało, że miało kontakt z narkotykami.

Podobnie jak wśród polskiej młodzieży, w gminie Bukowina Tatrzańska najpopularniejsza jest marihuana – do jej używania przyznaje się 50% uczniów sięgających po narkotyki. W następnej kolejności uczniowie wymieniają tzw. dopalacze (22,7% biorących uczniów deklaruje ich używanie). Inne wskazywane przez uczniów narkotyki to: amfetamina (15,8%), ekstazy (4,5%) i LSD (6,8%).

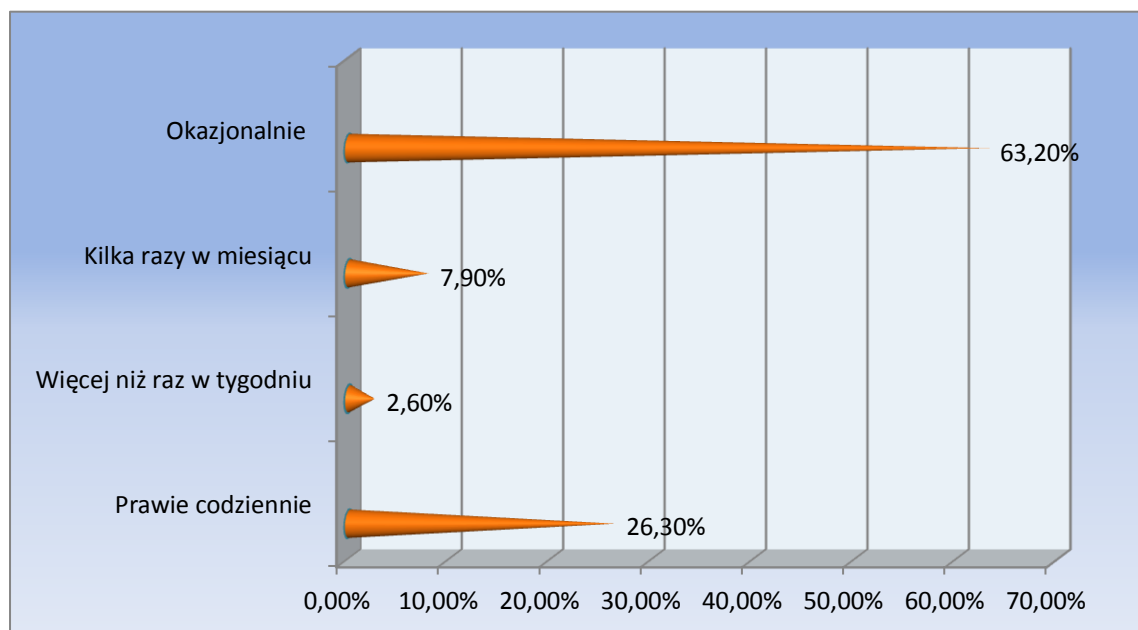
Wykres nr 10: Najczęściej używane narkotyki .

Źródło: Badania ankietowe CORIGO

Pozytywnym aspektem w analizowanych badaniach jest fakt, że duża część uczniów (63,2%) deklarujących używanie narkotyków wskazuje że sięgają po nie jedynie okazjonalnie. Jednak na codzienny kontakt wskazało 26,3% biorących uczniów a na częstszy że raz w tygodniu 2,6% biorących uczniów (wykres 10).

Wykres nr 11 . Częstość sięgania po substancje psychoaktywne przez badanych uczniów.

Źródło: Badania ankietowe CORIGO

4.8. Sytuacja osób starszych.

Liczba osób starszych , emerytów, rencistów z roku na rok zwiększa się. Prognozy demograficzne wskazują, że w kolejnych latach procent osób w starszym wieku w całej populacji będzie systematycznie wrastać.

Do najważniejszych problemów ludzi starszych można zaliczyć : samotność, przewlekłą chorobę, niepełnosprawność, życie w ubóstwie, poczucie nieprzydatności. Zmieniająca się struktura i funkcje współczesnej rodziny nie sprzyjają kształtowaniu się warunków do sprawowania opieki nad sędziwym członkiem rodziny. Coraz częściej osoby starsze tworzą jednoosobowe gospodarstwa domowe, a jeśli już mieszkają razem z dziećmi, to przede wszystkim ich świadczenia emerytalne stanowią źródło pewnego i stałego dochodu rodzin wielopokoleniowych.

Ludzie starsi objęci systemem pomocy społecznej w Kozienicach korzystają z różnych form wsparcia, w tym między innymi :

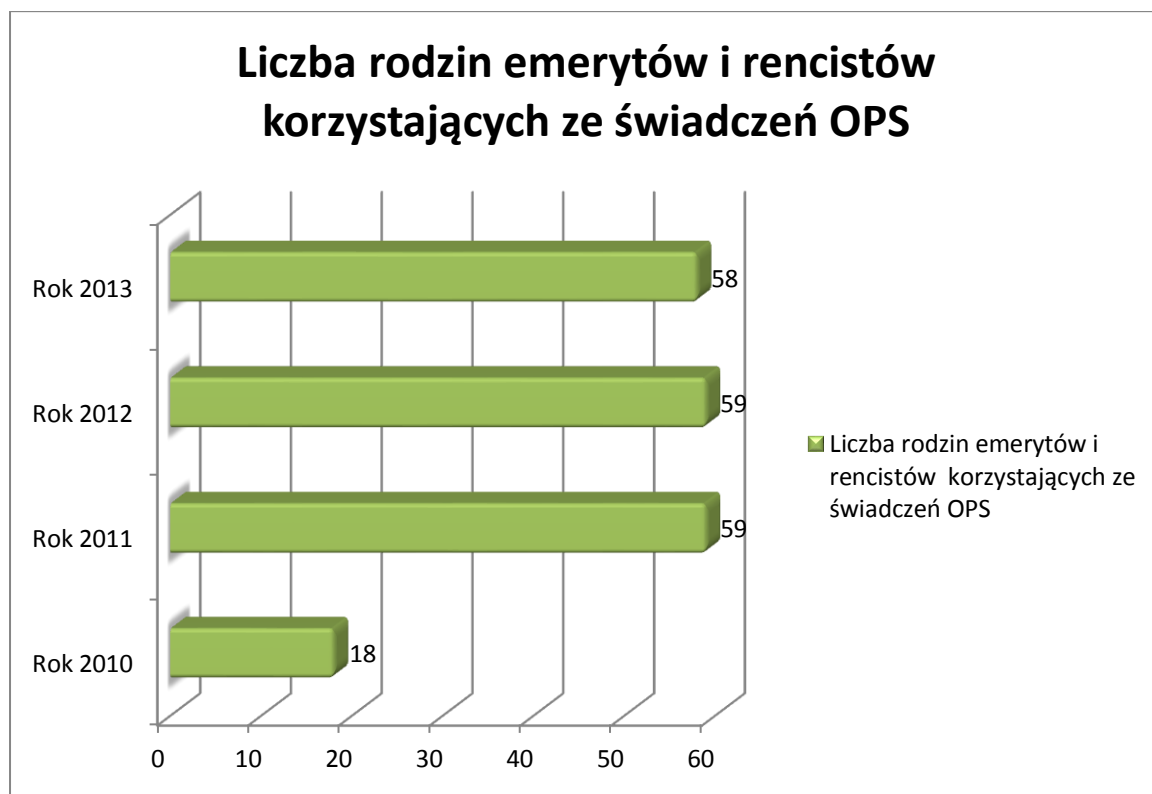
- usług opiekuńczych,
- pomocy materialnej,
- pobytu w domu pomocy społecznej lub zakładzie opiekuńczo - pielęgnacyjnym.

Starość jest okresem trudnym, człowiek musi zostać do niej odpowiednio przygotowany. Znamienne rolę w tym procesie odgrywają instytucje wspierające osoby starsze, rodzina, znajomi i cała społeczność.

W związku z postępującym procesem starzenia się ludności naszego kraju następuje systematyczny wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Analogiczną sytuację można zaobserwować również w naszej gminie. Osoby w wieku poprodukcyjnym stanowią 15 % ogółu mieszkańców. Zwiększa się z roku na rok również zapotrzebowanie na usługi opieki instytucjonalnej.

W 2013 roku 9 osób starszych, chorych wymagających całodobowej opieki i pielęgnacji z terenu Gminy przebywało w domach pomocy społecznej.

Wykres nr 12 . Liczba rodzin emerytów i rencistów korzystających z systemu pomocy społecznej

Źródło : Opracowanie własne na podstawie sprawozdań MPIPS

5. Zasoby instytucjonalne umożliwiające rozwiązywanie problemów społecznych w Gminie Bukowina Tatrzańska

Rozwiązywaniem problemów społecznych w gminie Bukowina Tatrzańska zajmują się jednostki publiczne, samorządowe, jak i niepubliczne, np. organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, fundacje, Kościoł i organizacje kościelne.

L.P.	Nazwa podmiotu
1.	Urząd Gminy w Bukowinie Tatrzańskiej
2.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Bukowinie Tatrzańskiej

3.	Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
4.	Stowarzyszenie Trzeźwości Klub "Sursum Corda" w Bukowinie Tatrzańskiej
5.	Poradnia Profilaktyki i Terapii Uzależnień Rodzina
6.	Grupa Rodzinna Al-Anon w Zakopanem Salka Katechetyczna przy kościele Najświętszej Rodziny w Zakopanem
7.	Grupa Rodzinna AA w Zakopanem Salka Katechetyczna przy kościele Najświętszej Rodziny w Zakopanem
8.	Zespół interdyscyplinarny ds. Rozwiązywania Problemów Przemocy w Rodzinie
9.	Komenda Powiatowa Policji w Zakopanem
10.	Posterunek Policji w Bukowinie Tatrzańskiej
11.	Starostwo powiatowe w Zakopanem
12.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zakopanem
13.	Centrum Wsparcia Dziecka i Rodziny w Zakopanem
14.	Centrum Pomocy i Edukacji Psychologicznej w Zakopanem
15.	Sąd Rejonowy w Zakopanem
16.	Prokuratura Rejonowa w Zakopanem
17.	Zakłady Opieki Zdrowotnej
18.	Szpital w Zakopanem i Nowym Targu
19.	Dom Pomocy Społecznej w Zakopanem
20.	Dom Pomocy Społecznej w Bukowinie Tatrzańskiej
21.	Zakład Opiekuńczo – Lecznicy w Nowym Targu
22.	Polski Związek Emerytów i Rencistów
23.	Caritas
24.	Kościół parafialne
25.	Środowiskowy Dom Samopomocy w Nowym Targu
26.	Ośrodek Rehabilitacyjno-Wychowawczy w Zakopanem i Nowym Targu

27.	Warsztat Terapii Zajęciowej w Zakopanem i Nowym Targu
28.	Szkoły i przedszkola
29.	Bukowiańskie Centrum Kultury
30.	Kluby Sportowe
31.	Biblioteki
32.	OSP
33.	Powiatowy Urząd Pracy w Zakopanem

6. Analiza SWOT

Analiza SWOT to analiza strategiczna pozwalająca na wygenerowanie z otoczenia szans rozwoju, a także zagrożeń hamujących działania na rzecz społeczności lokalnej. Mocne strony mogą oznaczać, iż należy je nadal rozwijać i doskonalić, słabe zaś eliminować, bądź zreorganizować. Nazwa SWOT oznacza:

mocne strony (S) – wewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na sytuację społeczną,

słabe strony (W) – wewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na sytuację społeczną,

szanse (O) – zewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na realizację celów,

zagrożenia (T) – zewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na realizację celów.

Mocne strony – S	Słabe strony - W
Aktywne zainteresowanie problemami rodziny władz samorządowych	Brak placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym
Wykształcona kadra pracowników pomocy społecznej	Relatywnie wysokie bezrobocie
Dobra współpraca z instytucjami realizującymi zadania z zakresu polityki społecznej	Słabo rozwinięta sieć organizacji pozarządowych
Bardzo dobry stan infrastruktury oświatowej	Narastający problem uzależnień wśród młodzieży i dorosłych

<p>Dostęp do bibliotek</p> <p>Zabezpieczenie dzieciom i młodzieży dostępu do spędzania w korzystny sposób czasu wolnego</p> <p>Dostępność do placówek służby zdrowia</p> <p>Bardzo dobra baza kulturalno – sportowa</p> <p>Zapewnienie środków na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych</p> <p>Atrakcyjne położenie geograficzne oraz bogate dziedzictwo kulturowe,</p> <p>Szeroka działalność zespołów regionalnych</p> <p>Dobre warunki do rozwoju inwestycji szczególnie w obszarze turystyki</p> <p>Zaradność i przedsiębiorczość mieszkańców</p> <p>Rodziny wielopokoleniowe (wzorce)</p> <p>Działania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie</p> <p>Działający Punkt Konsultacyjny ds. uzależnień i przemocy</p> <p>Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p> <p>Sprawnie działająca obrona cywilna oraz Zespół Zarządzania Kryzysowego</p> <p>Wysoki odsetek mieszkańców w wieku produkcyjnym</p>	<p>Brak aktywności społecznej i chęci do działania na rzecz społeczności lokalnej</p> <p>Bierna postawa świadczeniobiorców w rozwiązywaniu problemów życiowych</p> <p>Dziedziczenie marginalizacji i wykluczenia społecznego</p> <p>Duża liczba osób niepełnosprawnych i długotrwale chorych korzystająca z pomocy społecznej</p> <p>Istniejące bariery architektoniczne</p> <p>Niewystarczający system wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych</p> <p>Starzenie się społeczeństwa</p> <p>Pogłębiający się kryzys rodziny, narastający problem braku opieki nad osobami starszymi ze strony rodziny</p> <p>Brak atrakcyjnych warunków do zatrudniania młodych ludzi</p> <p>Ubogi rynek pracy</p> <p>Brak faktycznych danych dot. problemu przemocy w rodzinie – ukrywana przemoc</p>
Szanse – O	Zagrożenia - T
<p>Inicjowanie działań mających na celu wzmocnienie rodziny jako podstawowej komórki społecznej</p> <p>Stosowanie aktywizujących metod pracy socjalnej</p> <p>Rosnąca świadomość społeczna</p> <p>Realizacja programu wspierania rodziny</p>	<p>Przenoszenie ciężaru finansowania zadań na poziom gminy</p> <p>Niekorzystnie kształtujący się rynek pracy</p> <p>Narastanie zjawiska wyuczonej , dziedziczonej bezradności</p> <p>Wysokie koszty pracy ponoszone przez pracodawców</p>

<p>Rozwój rodzinnych form opieki zastępczej</p> <p>Upowszechnianie informacji dot. problemów osób starszych i niepełnosprawnych oraz ich praw</p> <p>Promocja działań w zakresie przeciwdziałania różnego rodzaju uzależnieniom i przemocy domowej</p> <p>Współpraca z organizacjami pozarządowymi Realizacja programów : przeciwdziałania przemocy i ochrony ofiar przemocy, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, wspierania rodziny</p> <p>Bogata oferta działań profilaktycznych</p> <p>Budowanie świadomości społecznej dot. potencjalnych zagrożeń, ich skutków i sposobów postępowania</p> <p>Atrakcyjność Gminy pod względem przemysłu turystycznego</p> <p>Możliwość rozwoju agroturystyki</p> <p>Stałe szkolenie i doskonalenie zawodowe pracowników pomocy społecznej</p>	<p>Stereotypowe postrzeganie mieszkańców Podhala</p> <p>Koncentracja na dobrach materialnych</p> <p>Negatywny wpływ zachowań z zewnątrz</p> <p>Upadek autorytetów moralnych społecznych</p> <p>Zaburzenia w relacjach dzieci – rodzice, oraz rodzice – dzieci</p> <p>Zwiększający się brak opieki zapracowanych rodziców nad swoimi dziećmi, brak zainteresowania tym co dzieci robią</p> <p>Negatywne trendy demograficzne - starzenie się społeczeństwa</p> <p>Marginalizacja – spowodowana długotrwałym bezrobociem</p> <p>Brak ofert pracy dla osób niepełnosprawnych wysokie koszty pracy</p> <p>Sezonowość rynku pracy</p> <p>Ukrywanie problemu przemocy oraz uzależnień</p> <p>Społeczna akceptacja alkoholu w życiu obywateli</p> <p>Obniżenie wieku inicjacji alkoholowej</p> <p>Łatwy dostęp do alkoholu</p> <p>Społeczne przyzwolenie dorosłych na przebywanie dzieci i młodzieży na imprezach dla dorosłych i do późnych godzin nocnych</p>
---	--

7. Misja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Bukowina Tatrzańska na lata 2014-2024

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Bukowina Tatrzańska na lata 2014-2024 będzie kontynuować misję określoną w strategii obowiązującej w latach 2007-2013 .

MISJA :

***Gmina Bukowina Tatrzańska -
otwarta na problemy mieszkańców,
dążąca do wyrównywania różnic w poziomie jakości życia***

7.1 Cele i kierunki działań.

Cel strategiczny nr 1 : Prawidłowe wypełnianie przez rodziny przynależnych im funkcji .

Cele operacyjne	Kierunki działania	Realizatorzy	Źródło finansowania	Wskaźniki realizacji	Harmonogram realizacji
Budowanie kompleksowego i sprawnego systemu pomocy rodzinie ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży	Wspieranie i edukacja rodziców w prawidłowym pełnieniu przypisanych im ról społecznych oraz udzielanie wsparcia w wypełnianiu przez nich funkcji opiekuńczo-wychowawczych	OPS Placówki oświatowe	Budżet gminy	Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej ogółem oraz z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	Zadanie ciągle w okresie realizacji strategii
	Udzielanie wsparcia rodzinom w wypełnianiu funkcji materialno-ekonomicznej – pomoc finansowa i rzeczowa	OPS Sponsorzy	Budżet gminy Budżet państwa Środki zewnętrzne	Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy finansowej oraz rzeczowej Ośrodka Pomocy Społecznej Liczba dzieci , które otrzymały paczki mikołajkowe	Zadanie ciągle w okresie realizacji strategii
	Przyznawanie i realizowanie świadczeń rodzinnych oraz funduszu alimentacyjnego	Urząd Gminy	Budżet państwa	Liczba świadczeniobiorców w zakresie świadczeń rodzinnych	Zadanie ciągle w okresie realizacji strategii

				Liczba osób korzystających z funduszu alimentacyjnego	
	Udzielanie pomocy w formie wyprawki szkolnej	Urząd Gminy Placówki oświatowe	Budżet gminy Budżet państwa	Liczba uczniów, którym przyznano wyprawkę szkolną	Zadanie ciągle w okresie realizacji strategii
	Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	OPS	Budżet gminy Budżet państwa	Liczba uczniów, którym przyznano stypendium szkolne Liczba uczniów którym przyznano zasiłek szkolny	Zadanie ciągle w okresie realizacji strategii
	Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny	Dokument źródłowy	Dokument źródłowy	Dokument źródłowy	Dokument źródłowy
	Udzielanie pomocy rodzinom poprzez wprowadzenie pracy asystenta rodziny	OPS	Budżet gminy Budżet państwa	Liczba rodzin z którymi pracował asystent rodziny	Zadanie ciągle w okresie realizacji strategii
	Tworzenie warunków dla działania rodzin wspierających	Urząd Gminy OPS	Budżet samorządowy	Liczba rodzin wspierających	W miarę potrzeb
Wspieranie dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym	Organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, organizacja wypoczynku letniego	GKRPA i U OPS Placówki oświatowe	Budżet gminy Środki zewnętrzne	Liczba osób które skorzystały z kolonii letnich	Zadanie ciągle w okresie realizacji strategii
	Wspieranie działalności	Samorząd	Budżet gminy	Liczba działających	Zadanie ciągle w

	istniejących świetlic opiekuńczo-wychowawczych	Gminny GKRPA i U	Źródła zewnętrzne	świetlic	okresie realizacji strategii
	Tworzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży	Samorząd Gminny GKRPA i U	Budżet gminy Źródła zewnętrzne	Liczba placówek wsparcia dziennego	Zadanie ciągle w okresie realizacji strategii
	Realizacja programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży	Samorząd Gminny GKRPA i U Placówki oświatowe	Budżet gminy Źródła zewnętrzne	Rodzaje realizowanych programów profilaktycznych Liczba dzieci biorących w nich udział	Zadanie ciągle w okresie realizacji strategii

Beneficjenci:

- Dzieci i młodzież
- Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej oraz finansowej
- Rodziny mające trudności w wypełnianiu swoich ról społecznych oraz funkcji opiekuńczo-wychowawczych

Cel strategiczny nr 2 :Aktywizacja i integracja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym

Cele operacyjne	Kierunki działania	Realizatorzy	Źródło finansowania	Wskaźniki realizacji	Harmonogram realizacji
Rozwijanie działań na rzecz ograniczania ubóstwa	Diagnozowanie potrzeb i możliwości wsparcia osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji z powodu ubóstwa	OPS	Budżet gminy	Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa	Zadanie ciągłe w okresie realizacji strategii
	Przyznawanie pomocy materialnej i rzeczowej	OPS	Budżet gminy Budżet państwa	Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy	Zadanie ciągłe w okresie realizacji strategii
	Udzielanie pomocy w formie posiłków oraz zasiłków celowych na zakup żywności lub posiłków (program wieloletni "Pomoc państwa w zakresie dożywiania")	OPS Placówki oświatowe	Budżet gminy Budżet państwa	Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy w formie posiłków Liczba osób i rodzin korzystających z zasiłków celowych na zakup żywności oraz posiłków Liczba placówek w których realizowany jest posiłek / z terenu gminy , poza terenem gminy /	Zadanie ciągłe w okresie realizacji strategii
	Realizacja rządowych i gminnych programów osłonowych	OPS	Budżet gminy Budżet państwa	Liczba realizowanych gminnych programów osłonowych	Zadanie ciągłe w okresie realizacji strategii
	Systematyczna praca socjalna z rodzinami w tym również w oparciu o kontrakt socjalny	OPS	Budżet gminy Budżet państwa	Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy w formie pracy socjalnej Liczba zawartych kontraktów socjalnych	Zadanie ciągłe w okresie realizacji strategii

Wielowymiarowe wsparcie osób bezrobotnych	Podjęcie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy i informacji o wolnych miejscach pracy	OPS PUP	Budżet gminy Środki zewnętrzne	Liczba wywieszonych na tablicy ogłoszeń tut. OPS informacji dot. ofert pracy	Zadanie ciągle w okresie realizacji strategii
	Organizacja robót publicznych	Urząd Gminy PUP	Budżet gminy Środki zewnętrzne	Liczba osób , którym zorganizowano roboty publiczne	Zadanie ciągle w okresie realizacji strategii
	Organizacja prac interwencyjnych	Urząd Gminy PUP	Budżet gminy Środki zewnętrzne	Liczba osób , którym zorganizowano prace interwencyjne	Zadanie ciągle w okresie realizacji strategii
	Organizacja prac społecznie użytecznych	Urząd Gminy OPS PUP	Budżet gminy Środki zewnętrzne	Liczba osób , którym zorganizowano prace społecznie użyteczne	Zadanie ciągle w okresie realizacji strategii
	Prowadzenie pracy socjalnej w oparciu o kontrakt socjalny	OPS PUP	Budżet gminy	Liczba osób bezrobotnych z którymi zawarto kontrakt socjalny	Zadanie ciągle w okresie realizacji strategii
	Zmniejszenie skutków bezrobocia poprzez udzielanie pomocy finansowej przez OPS	OPS	Budżet gminy	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia	Zadanie ciągle w okresie realizacji strategii
Rozwój zintegrowanego systemu przeciwdziałania bezdomności	Systematyczne monitorowanie zjawiska bezdomności	OPS Policja Służba zdrowia	Budżet gminy	Liczba osób bezdomnych mieszkających na terenie gminy	Zadanie ciągle w okresie realizacji strategii

	Rozwój budownictwa socjalnego	Samorząd Gminy	Budżet gminy Środki z Funduszu Dopląt	Liczba lokali socjalnych	Zadanie ciągle w okresie realizacji strategii
	Zapewnienie osobom bezdomnym zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych	Urząd Gminy OPS	Budżet gminy Budżet państwa	Liczba osób bezdomnych korzystających z pomocy społecznej	Zadanie ciągle w okresie realizacji strategii

Beneficjenci:

- Osoby i rodziny osób bezrobotnych
- Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej i finansowej
- Osoby bezdomne

Cel strategiczny nr 3 : Rozwój systemu wsparcia na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych

Cele operacyjne	Kierunki działania	Realizatorzy	Źródło finansowania	Wskaźniki realizacji	Harmonogram realizacji
Wyrównanie szans życiowych osób starszych i niepełnosprawnych	Diagnoza i monitoring sytuacji osób starszych i niepełnosprawnych	OPS	Budżet gminy	Liczba osób starszych korzystających z systemu pomocy społecznej Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z systemu pomocy społecznej	Zadanie ciągle w okresie realizacji strategii
	Rozwój pracy socjalnej z osobami starszymi i niepełnosprawnymi	OPS	Budżet gminy	Liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych pomocą w formie pracy socjalnej	Zadanie ciągle w okresie realizacji strategii

	Realizacja usług opiekuńczych w tym specjalistycznych w miejscu zamieszkania osób starszych i niepełnosprawnych	OPS	Budżet gminy	Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych Liczba osób korzystających z specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi	Zadanie ciągłe w okresie realizacji strategii
	Umieszczanie w całodobowych domach pomocy społecznej osób wymagających stałej opieki i pielęgnacji	OPS	Budżet gminy Środki własne osoby umieszczonej Środki finansowe osób zobowiązanych zgodnie z ustawą o pomocy społecznej	Liczba osób umieszczonych w DPS	Zadanie ciągłe w okresie realizacji strategii
	Kierowanie do placówek wsparcia o zasięgu powiatowym	OPS	Budżet powiatu Środki własne osób i rodzin kierowanych	Liczba skierowanych osób	Zadanie ciągłe w okresie realizacji strategii
	Minimalizowanie potencjalnych przyczyn wykluczenia społecznego osób starszych i niepełnosprawnych poprzez zaspokojenie ich potrzeb (udzielanie pomocy rzeczowej, finansowej)	Urząd Gminy OPS	Budżet gminy Budżet państwa	Liczba osób , którym wypłacane są zasiłki pielęgnacyjne Liczba osób, którym wypłacane są świadczenia pielęgnacyjne Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z systemu pomocy społecznej	Zadanie ciągłe w okresie realizacji strategii

	Wspieranie otoczenia osób niepełnosprawnych	OPS	Budżet gminy Budżet państwa	Liczba rodzin korzystających z systemu pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności	Zadanie ciągle w okresie realizacji strategii
	Wspieranie rozwoju wolontariatu na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych	Samorząd gminny Parafie	Budżet gminy Środki zewnętrzne	Liczba wolontariuszy Liczba osób wspieranych przez wolontariuszy	Zadanie ciągle w okresie realizacji strategii
Stworzenie osobom starszym i niepełnosprawnym warunków do aktywnego uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej	Rozwój form aktywizacji osób starszych i niepełnosprawnych	BCK OPS Placówki oświatowe	Budżet gminy Środki zewnętrzne	Rodzaje prowadzonych form aktywizacji osób starszych oraz osób niepełnosprawnych	Zadanie ciągle w okresie realizacji strategii
	Wykorzystanie doświadczenia osób starszych przy prowadzeniu różnego rodzaju kół zainteresowań dzieci i młodzieży	BCK Jednostki oświatowe	Budżet gminy Środki zewnętrzne	Rodzaje prowadzonych kół zainteresowań	Zadanie ciągle w okresie realizacji strategii
Tworzenie przyjaznego środowiska dla osób niepełnosprawnych	Likwidacja barier architektonicznych w miejscach użyteczności publicznej	Samorząd gminny	Budżet gminy Środki zewnętrzne	Rodzaj zlikwidowanych barier architektonicznych Liczba miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych	Zadanie ciągle w okresie realizacji strategii

Beneficjenci:

- Osoby starsze
- Osoby niepełnosprawne

- Rodziny osób starszych i niepełnosprawnych

Cel strategiczny nr 4 : Ograniczanie zagrożeń występujących w społeczeństwie związanych z uzależnieniami oraz przemocą w rodzinie.

Cele operacyjne	Kierunki działania	Realizatorzy	Źródło finansowania	Wskaźniki realizacji	Harmonogram realizacji
Wzmocnienie działań profilaktycznych w zakresie walki z uzależnieniami	Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Uzależnień w Gminie Bukowina Tatrzańska	Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Uzależnień	Dokument źródłowy	Dokument źródłowy	Dokument źródłowy
Wzmocnienie działań interdyscyplinarnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie	OPS Policja GKRPA i U Placówki oświatowe Służba zdrowia	Dokument źródłowy	Dokument źródłowy	Dokument źródłowy
Realizacja procedury „Niebieska Karta”		OPS Policja GKRPA i U Placówki oświatowe	Budżet gminy	Liczba wypełnionych Niebieskich Kart przez wszystkie uprawnione instytucje	Zadanie ciągle w okresie realizacji strategii

		Służba zdrowia			
--	--	----------------	--	--	--

Beneficjenci:

- Osoby uzależnione
- Rodziny osób uzależnionych
- Dzieci i młodzież
- Rodziny w których występuje przemoc

Cel strategiczny nr 5 : Profesjonalizacja działań służb społecznych

Cele operacyjne	Kierunki działania	Realizatorzy	Źródło finansowania	Wskaźniki realizacji	Harmonogram realizacji
Budowa zintegrowanego systemu rozwiązywania problemów społecznych	Monitoring potrzeb i możliwości ich zaspokajania	OPS	Budżet gminy	Liczba osób i rodzin objętych pomocą społeczną	Zadanie ciągle w okresie realizacji strategii
	Upowszechnianie informacji o aktualnej ofercie i formach świadczeń	OPS Urząd Gminy	Budżet gminy	Liczba upowszechnionych informacji Rodzaj upowszechnionych informacji	Zadanie ciągle w okresie realizacji strategii
Wzmocnienie i rozwijanie umiejętności pracowników działających w zakresie polityki społecznej	Systematyczne szkolenia pracowników z zakresu zadań i działań polityki społecznej	OPS Policja Placówki oświatowe	Budżet gminy	Liczba pracowników , którzy ukończyli szkolenia	Zadanie ciągle w okresie realizacji strategii

Beneficjenci:

- pracownicy instytucji pomocowych

8. Monitoring Strategii

Monitorowanie Realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Bukowina Tatrzańska planowane jest poprzez okresową ocenę stopnia osiągnięcia określonych kierunków działań w oparciu o założone wskaźniki .

Częstkowe sprawozdania, powinny być przekazywane do Ośrodka Pomocy Społecznej w Bukowinie Tatrzańskiej w pierwszym kwartale kolejnego roku realizacji strategii za rok poprzedni.

Dane do pomiaru wskaźników pozyskiwane będą z : danych statystycznych GUS, Urzędu Gminy w Bukowinie Tatrzańskiej , jednostek organizacyjnych gminy, Policji, ze sprawozdań OPS, sprawozdań z realizacji gminnych programów.

Monitorowanie umożliwi bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych kierunków działań lub też pozwoli na modyfikację i dokonywanie korekt w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą zaistnieć w wyniku zmiany regulacji prawnych bądź też narastanie niektórych problemów społecznych.

9. Źródła finansowania

Zakłada się, że źródłami finansowania lub współfinansowania przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Bukowina Tatrzańska na lata 2014-2020 będą: budżet Państwa, budżet Gminy Bukowina Tatrzańska , środki zewnętrzne w tym środki pozyskane od sponsorów , środki celowe funduszy krajowych, oraz środki funduszy Unii Europejskiej .